

Kolding Kommune

MILJØGODKENDELSE

AF HUSDYRBRUGET PÅ

DREJENSVEJ 31 A OG DREJENSVEJ 31, 6000 KOLDING

*Udvidelse af besætningen
- fra 284,0 DE til 465,9 DE.*

§ 12

Lov nr. 1572 af
20. dec. 2006 jf.
lovbek. nr. 1486 af
4. dec. 2009 om
miljøgodkendelse
m.v.
af husdyrbrug.

Dato for gyldighed
6. maj 2015

Kolding Kommune
Landbrug
Nytorg 11
6000 Kolding
Telefon 79797439
landbrug@kolding.dk
www.kolding.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Sammenfatning	4
1.1	Sammenfatning	4
1.2	Offentlighed	6
2	Afgørelse om miljøgodkendelse	8
2.1	Grundlag for afgørelsen	8
2.2	Afgørelse om miljøgodkendelse.....	8
2.3	Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	9
2.4	Gyldighed	9
2.5	Retsbeskyttelse og revurdering.....	9
3	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	11
3.1	Udformning og opførelse af ejendommens anlæg	11
3.2	Placering af anlægget.....	12
3.3	Landskabsmæssige forhold.....	13
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	16
4.1	Husdyrproduktion	16
4.2	Staldanlæg	17
4.3	Ventilation.....	19
4.4	Fodring og foderopbevaring.....	19
4.5	Energi- og vandforbrug samt besparende foranstaltninger	22
4.6	Spildevand herunder regnvand og overfladevand.....	22
4.7	Affald, døde dyr og hjælpestoffer	23
4.8	Kemikalier, pesticider og handelsgødning.....	23
4.9	Driftsforstyrrelser eller uheld.....	24
5	Gødningsproduktion og -håndtering	26
5.1	Gødningstyper og-mængder	26
5.2	Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.....	27
5.3	Opbevaring og håndtering af fast gødning inkl. dybstrøelse.....	27

6	Forurening og gener fra husdyrbruget	29
6.1	Påvirkning af beskyttet natur.....	29
6.2	Ammoniak og Internationale naturbeskyttelsesområder	31
6.3	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter).....	32
6.4	Lugt.....	32
6.5	Fluer og skadedyr	33
6.6	Transport.....	33
6.7	Støj, støv og lys fra anlæg og maskiner.....	34
7	Påvirkning fra arealerne	36
7.1	Udbringningsarealerne.....	36
7.2	Påvirkning af grundvandet.....	36
7.3	Påvirkning af søer og vandløb.....	37
7.4	Kvælstof og fosfor til overfladevand.....	38
8	Anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknik (BAT)	42
9	Egenkontrol og dokumentation	48
10	Alternative løsninger, ophør og samlet vurdering	49
10.1	Alternative løsninger samt 0-alternativ.....	49
10.2	Husdyrbrugets ophør	49
10.3	Kommunens samlede konklusion.....	50
11	Klage- og søgsmålsvejledning og underretning	51
11.1	Klagevejledning og søgsmål.....	51
11.2	Underretning om godkendelsen	52
12	Bilag	53

DATABLAD

TITEL: § 12 MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

DATO FOR GODKENDELSE: 6. MAJ 2015

TILLADT ÅRLIGT PRODUKTIONSOMFANG:

- 46.700 årshøns, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning og
- 32.500 årshøns, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabeheøns, svarende til en samlet produktion på i alt 465,9 DE (2014-tal).

ANSØGER / VIRKSOMHEDENS KONTAKTPERSON

Navn	Peter Møller Jensen
Adresse	Drejensvej 31, 6000 Kolding
Telefonnr.	Tlf: 7556 5635, mobil: 4074 6635

VIRKSOMHEDENS EJER

Navn	Peter Møller Jensen
Adresse	Drejensvej 31, 6000 Kolding

VIRKSOMHED

Navn	Elviggård Hønseri K/S samt planteproduktionen
Adresse	Drejensvej 31 A og Drejensvej 31, 6000 Kolding
Matr. nr.	6b, Nr. Bjert by, Nr. Bjert
CVR-nr.	13453039 (planteproduktionen med CVR nr. 11209432)
P-nr.	1000566451
CHR-nr.	101987
Ejendomsnr.	6210033301
E-mail	elviggaard@hotmail.com

KONSULENT

Navn	Jens Elvstrøm, Søhøjlandets Regnskabskontor
Adresse	Nørreskov Bakke 18, 8600 Silkeborg
Telefonnr.	Tlf: 8682 1662, mobil: 4028 5535
E-mail	je@shlrk.dk

TILSYNSMYNDIGHED

Navn	Kolding Kommune
Adresse	Nytorv 11, 6000 Kolding
Telefonnr.	7979 7979
E-mail	landbrug@kolding.dk
Hjemmeside	www.kolding.dk

MILJØGODKENDELSE UDARBEJDET AF

Sagsbehandler	Marianne Yde
Kvalitetssikring	Betina Cramer
Journalnr.	14/18998

1 SAMMENFATNING

1.1 SAMMENFATNING

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte omlægning i henhold til Husdyrbrugsloven med tilhørende bekendtgørelser. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af, at de stillede vilkår efterleveres.

Miljøgodkendelsen indeholder en sammenfatning samt Kommunens vilkår, bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

Produktionsudvidelsen og anlæg

På Elviggård Hønseri K/S, Drejensvej 31 A er der en nuværende produktionstilladelse til 46.080 årshøns, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning samt 2.200 årshøns, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme, skrabe høns, svarende til en samlet produktion på i alt 284,0.

Med denne miljøgodkendelse kan produktionen omlægges til 46.700 årshøns, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning og 32.500 årshøns, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høns, svarende til en samlet produktion på i alt 465,9 DE.

Udvidelsen foretages inden for den eksisterende fjerkræstald samt et nyt staldbyggeri med tilhørende siloanlæg. Den eksisterende skrabeægproduktion nedlægges.

Placeringen af anlægget

Husdyrbruget ligger i landzone. De nærmeste naboejendomme uden landbrugspligt er Drejensvej 29 samt Drejensvej 25. Den nærmeste samlede bebyggelse er i Drejens Boligby ca. 380 m sydvest for ejendommen, som ligeledes er nærmeste byzone. De nærmeste sommerhusområder er Elvighøj ca. 800 m øst for ejendommen samt et sommerhusområde ca. 820 m syd for ejendommen.

Projektet overholder alle afstandskrav, og der er ikke konflikter med bygge- og beskyttelseslinjer.

Hele ejendommen ligger i et værdifuldt landskab. Ifølge Kommuneplanen 2013-2025 skal de værdifulde landskaber som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt.

I forbindelse med projektet bliver der etableret et levende hegn vest for den nye staldbygning. Dette vil reducere det industrielle præg fra anlægget.

Eventuelle nabogener

Der forventes at blive en stigning i antal transporter til og fra ejendommen i forbindelse med udvidelsen. Transporternes forventes at stige med ca. 35 % i forhold til en udvidelse på ca. 64 % i DE. Kommunen vurderer, at antallet af transporter er normalt for denne type og størrelse af husdyrproduktion.

Der vil blive et øget antal transporter til og fra ejendommen hovedsageligt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Gyllekørsel og kørsel med øvrige markmaskiner vil, så vidt det er muligt, foregå ad interne markveje. Ved kørsel på offentlige veje vil der blive kørt hensynsfuldt.

Kørsel med gødning vil blive kørt i lastbiler til de sydligste arealer, og kørslen vil blive foretaget intensivt, således at den foregår på så få dage som muligt.

Kolding Kommune vurderer, at den ansøgte arealdrift og udbringning af husdyrgødning kan ske uden væsentlige gener for de omkringboende, herunder at de generelle udbringningsrestriktioner 200 m fra byzone, hvor udbringning ikke er tilladt lørdage, søn- og helligdage, er tilstrækkelige til at regulere eventuelle nabogener.

Produktionsudvidelsen vil medføre en øget lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. Ifølge lugtberegningerne er geneafstandskravene overholdt, og husdyrholdet forventes derfor ikke at give anledning til væsentlige gener ud over, hvad der er normalt for denne type produktion.

Der vil forsat blive foretaget en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen. Der forekommer ikke fluer fra hønsestalden men udelukkende fra gødningshuset. Sammenlagt vurderer Kommunen, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne.

Harmoniareal og placering af arealer

Der er ingen arealer direkte tilknyttet Elviggård Hønseri K/S. Arealerne er knyttet til plantebruget på samme ejendom. Godkendelsen gives som en samlet godkendelse, der dækker både husdyrproduktion og arealer, da de to selskaber (Elviggård Hønseri K/S og Peter Møller Jensens plantebrug) til sammen driver et husdyrbrug på samme matrikel.

Godkendelsen omfatter arealdrift af 368,2 ha, som består af ejede og forpagtede arealer. Der tilføres husdyrgødning svarende til 514,9 DE til udbringningsarealerne, som er beliggende på 5 lokaliteter i Kolding Kommune – ved Drejensvej 31, ved Eltangvej/Birkemosevej, ved Gl. Skartved 48 A (vest for Bjert), ved Kurkmark og ved Gudsø Engvej 10 i Fredericia Kommune.

Kvælstof- og fosforudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne afvander til Lillebælt Bredning samt til Kolding Inder- og Yderfjord. Lillebælt Bredning ligger i oplandet til Natura 2000-området Lillebælt. I det ansøgte projekt overholdes lovgivningens krav til nitratudvaskning til overfladevand med et dyretryk på 1,40 DE/ha ved det valgte sædskifte (referencesædskifte) samt 2 % ekstra efterafgrøder.

Lillebælt Bredning er overbelastet med fosfor. Der er modtaget fosfortal, som alle ligger under 4,0. Projektet overholder kravene med hensyn til fosfor til overfladevand, som de er fastlagt i lovgivningen. Der er desuden lovmæssige krav om bræmmer/randzoner omkring vandløb og vandhuller for at begrænse erosion og mindske risikoen for overfladisk afstrømning af bl.a. fosfor fra markerne.

Nitrat til grundvand

Dele af bedriftens udbringningsarealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Med det valgte sædskifte samt 2 % ekstra efterafgrøder er husdyrlovens beskyttelsesniveau for udvaskning af nitrat til grundvandet overholdt.

Ammoniakemission

Der er beregnet en årlig ammoniakemission fra anlægget på ca. 5.572 kg N/år. Projektet overholder det generelle krav om 30 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og opbevaringslagre. Det beregnede BAT-niveau er på 5.895 kg N pr. år for denne type og størrelse af bedrift, hvilket er overholdt.

For at reducere ammoniakemissionen anvendes der hyppig udmugning i både det eksisterende og nye staldanlæg hyppig udmugning, hvilket er bedst anvendelig teknik (BAT) for denne type produktion. Endvidere reduceres ammoniakemissionen fra stalden ved anvendelse af foderkorrektioner.

Der er udført beregninger af ammoniakdeposition til naturtyper beliggende indenfor 1.000 meter fra ejendommen og til nærmeste særligt sårbare § 7-naturområde, et hede/overdrev.

Kolding Kommune vurderer ud fra de nævnte beregninger og tilknyttede vilkår, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre en forringelse af naturområderne, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse af naturområderne.

Påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder (Natura2000)

Ingen af ejendommens bygninger ligger i eller i umiddelbar nærhed af et Natura 2000-område. Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde, Lillebælt, ligger ca. 9 km syd for produktionsanlægget. Ca. 11 km sydvest for anlægget ligger EF-habitatområde, Svanemose.

Det er vurderet ud fra ammoniakdepositionsberegninger til nærmere liggende naturområder samt den store afstand fra produktionsanlægget til Natura 2000-områderne, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede Natura 2000-områder.

Det er vurderet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområde, herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Bilag IV-arter

Flere af arterne, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune, men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Drejensvej 31, men det kan ikke udelukkes, at de forefindes.

Kolding Kommune vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som værende indenfor, hvad der kan forventes af et husdyrbrug af denne type og størrelse.

BAT (Bedste tilgængelige teknik)

Projektet skal leve op til et BAT-krav på maksimalt 5.895 kg N pr. år, som er proportionelt for en produktion af den pågældende type og størrelse. Beregningen af det konkrete BAT-niveau kan ses i bilag 4. I projektet er BAT-kravet opfyldt ved brug af hyppig udmugning og foderkorrektio-ner samt lever op til gældende lovgivning vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning samt produktion af konsumæg.

Ud fra økonomiske og proportionelle betragtninger vurderer kommunen, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurenin-gen fra husdyrbrugets anlæg.

Samlet vurdering

Kolding Kommune vurderer, at projektet ved overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Kolding Kommune vurderer, at arealdriften under overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

1.2 OFFENTLIGHED

Første høring/idéhøring

Ansøgningen blev offentliggjort på Kolding Kommunes hjemmeside i perioden fra den 17. december 2014 til den 7. januar 2015 med henvisning i Kolding Ugeavis.

Denne 1. høring havde til formål at gøre opmærksom på projektet, så enhver med interesse i sagen havde mulighed for at kommentere og bidrage til sagens oplysning til brug i sagsbehandlingen.

Der indkom ingen bemærkninger i perioden.

Udkast

Udkast til miljøgodkendelse blev den 18. marts 2015 udsendt i 6 ugers høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har

anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger frem til den 29. april 2015. Der indkom ingen høringssvar.

Endelig afgørelse

Den endelig miljøgodkendelse blev den 6. maj 2015 afgjort og annonceret i Kolding Ugeavis samt på kommunens hjemmeside (se klagevejledning i afsnit 11).

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

2.1 GRUNDLAG FOR AFGØRELSEN

Miljøgodkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på Elviggård Hønseri K/S, Drejensvej 31 A, 6000 Kolding og plantebruget på Drejensvej 31, 6000 Kolding. Ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CVR nr. 13453039 og CHR nr. 101987 samt planteproduktionen med CVR nr. 11209432.

Der er ingen arealer direkte tilknyttet Elviggård Hønseri K/S. Arealerne er knyttet til plantebruget på samme ejendom. Godkendelsen gives som en samlet godkendelse, der dækker både husdyrproduktion og arealer, da de to selskaber (Elviggård Hønseri K/S og plantebruget) til sammen driver et husdyrbrug på samme matrikel. Begge selskaber er ejet af Peter Møller Jensen, som også står for den daglige drift.

På Elviggård Hønseri K/S er der i dag en produktion på:

- 46.080 årshøns (konsumæg, bure m. bånd, staldgødning)
- 2.200 årshøns (konsumæg, gulvdrift + gødningskumme, skrabe-høns) svarende til en samlet produktion på i alt 284,0 DE.

Husdyrproduktionen udvides til:

- 46.700 årshøns (konsumæg, bure m. bånd, staldgødning)
- 32.500 årshøns (konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe-høns) svarende til en samlet produktion på i alt 465,9 DE.

Der sker følgende etableringer og ændringer i forbindelse med godkendelsen:

- Husdyrproduktionen fortsætter i eksisterende bygninger med øget belægning.
- Etablering af nyt staldanlæg.
- Produktionen i den eksisterende skrabe-hønestald nedlægges.

Udbringningsarealerne udgør 368,2 ha, hvoraf de 356,8 ha er beliggende i Kolding Kommune og 11,4 ha er beliggende i Fredericia Kommune. På ejendommen er der desuden tilladelse til et mindre dyrehold bestående af heste og hjorte (5 DE), som er tilknyttet planteproduktionen med CVR nr. 11209432.

Ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag er indsendt som skema nr. 71056, version 1, den 18. november 2014 fra www.husdyrgodkendelse.dk og sidste gang den 4. februar 2015 som version 7.

Opstartsmøde for miljøgodkendelse blev holdt første gang i 2012. Ansøgningen blev trukket tilbage i marts 2014 men indsendt som en ny ansøgning i november 2014. Arealgennemgang er foretaget af Kolding Kommune i 2013. Fredericia Kommune er blevet hørt vedrørende udbringningsarealer (jf. bilag 10). Arealgennemgang samt udtalelse fra Fredericia Kommune er stadig gældende og benyttes i den nye ansøgning med supplerende udtalelse fra den 10. februar 2015.

Supplerende oplysninger er fremsendt af ansøger og konsulent i forbindelse med sagsbehandlingen.

2.2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Kolding Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrbruget på Elviggård Hønseri K/S, Drejensvej 31 A, 6000 Kolding samt plantebruget på Drejensvej 31, 6000 Kolding, matr. nr. 6b, Nr. Bjert by, Nr. Bjert i henhold til § 12 i Husdyrbrugsloven med tilhørende bekendtgørelser. Godkendelsen er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på de efter hvert afsnit følgende vilkår.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen med bilag samt tilhørende beregninger. Miljøgodkendelsen indeholder en sammenfatning, kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer samt vilkår vedrørende produktionen.

2.3 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og i henhold til godkendelsens vilkår. Ændring i ejerforhold eller driftsansvarlig skal meddeles til kommunen, herunder også oplysninger om virksomheden.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for, at virksomhedens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller produktionsmæssigt uden forudgående anmeldelse til og tilladelse fra Kolding Kommune.

Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt eksempelvis spildevandstilladelse til bortledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, byggetilladelser, herunder brandloven mv.

2.4 GYLDIGHED

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ifølge Husdyrlovens § 33 skal der i en godkendelse fastsættes en frist for udnyttelse. Der søges om en udnyttelsesfrist på 2 år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med baggrund i ansøgningen vurderer Kolding Kommune, at fristen til udnyttelse af miljøgodkendelsen skal fastsættes til 2 år. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden udløbet af denne frist.

Ved udnyttelse forstås i det konkrete tilfælde, at etableringen af det nye staldanlæg er påbegyndt, eller at der indsættes flere høner i den eksisterende stald i henhold til det godkendte.

Det følger af Husdyrlovens § 33, at hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden.

2.5 RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog i visse tilfælde ændres efter reglerne i Husdyrbrugsloven § 40, stk. 2.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne godkendelse.

Revurdering

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år efter meddelelse af den første miljøgodkendelse. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2023.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 UDFORMNING OG OPFØRELSE AF EJENDOMMENS ANLÆG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrproduktionen foregår i produktionsanlægget på Drejensvej 31 A umiddelbart vest for selve ejendommen. Den eksisterende skabeægsproduktion nedlægges i det gamle staldanlæg ved selve ejendommen.

På ejendommen er der desuden tilladelse til et mindre dyrehold bestående af heste og hjorte (5 DE), og som benytter nogen af de gamle driftsbygninger til læskure. Heste- og hjorteholdet er udegående og husdyrgødningen fra dyreholdet indgår i miljøgodkendelsen som import af fast husdyrgødning. Dyreholdet er tilknyttet plantebruget.

Det eksisterende staldanlæg med berigede bure med gødningsbånd er en genopførelse af staldanlæg efter brand. Dette staldanlæg samt servicebygningen med ægpakkeriet er genopført i 2009. Gødningshuset og fodersiloerne var uskadet efter branden og er derfor opført i 1989. I 2010 blev der etableret to nye kornsiloer (amerikaner-siloer) imellem det eksisterende staldanlæg og ejendommen.

Der opføres en ny stald med voliere og gødningsbånd på vestsiden af den eksisterende stald. I tilknytning til det nye staldanlæg opføres 2 nye fodersiloer.

Hvis normbredden for staldanlæggets bygningselementer ændres, ønskes muligheden for at staldens dimensioner kan ændres inden for en rimelig grænse i forhold til det ansøgte.

Tabel 1: Udformning, materialevalg mv.

Stald (nr./anvendelse)	Opført	Grundplan	Bygningshøjde til kip	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse/bemærkning
1. Eks. stald (bure m. gødningsbånd)	2009	90,4 x 16,7 m = ca. 1.510 m ²	6,5 m	15°	Opført i antrazitgrå stålplader. Tagplader er mørkegrå.	
2. Ny stald (voliere m. gødningsbånd)	Ny	120 x 16,7 m = ca. 2.004 m ²	6,5 m	15°	Opføres i stålprofilplader og ståltag som eksisterende staldanlæg.	Evt. mindre ændring af staldens dimensioner
3. Eks. stald (skrabe-høns)		Ca. 313 m ²	9,2 m		Del af den 4-længede ejendom	Dyreholdet vil blive nedlagt men bygningen består
4. Gødningshus	1989	Ca. 792 m ²	6,0 m			
5. Servicebygning	2009	16,7 x 18,4 m = ca. 310 m ²	6,5 m		Opført i antrazitgrå stålplader. Tagplader er mørkegrå.	Servicebygning med ægpakkeri
6. Eksisterende fodersiloer (4 stk.)	1989		3 stk. á 11,5 m 1 stk. á 14,5 m		Samlet batteri af slanke, adskilte siloer	
7. Nyere kornsiloer (2 stk.)	2010		11,5 m 11,0 m 5,5 m	30°	Galvaniserede stålsiloer (amerikanersiloer)	
8. Maskinhus	1997		8,7 m – heraf ca. 7,7 over terræn			
9. Fodersiloer (2 stk.)	Ny					

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der i projektet er redegjort for anvendelse af eksisterende bygninger og for det ansøgte nyanlæg. Trods mængden af bygninger, vurderer kommunen, at det nye og eksisterende anlæg vil fremstå som en samlet helhed i kraft af beliggenhed, materiale- og farvevalg samt byggeform.

Kommunen accepterer, at staldanlægget dimensioner kan ændres i forhold til de ansøgte dimensioner, såfremt normbredden af staldelementerne ændrer sig.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for placering og udformning:

2. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelsen i ansøgningsmaterialet jf. tabel 1 – dog med forbehold for ændrede dimensioner af staldelementer.
3. Forbindelsesgangen mellem den nye og eksisterende stald skal etableres med bevægelsessensor.

3.2 PLACERING AF ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabel 2: Faktuelle afstande (nærmeste punkt på anlægget, som er genstand for udvidelsen (dvs. den stald, opbevaringslager, som udvidelsen skal gennemføres i) og afstandskrav jf. husdyrlovens § 6

Nærmeste ... til	Beskrivelse	Afstand	Afstandskrav
Nabobeboelse	Drejensvej 29 til ny stald	300m	50 m
	Drejensvej 25 til ny stald	305m	50 m
Byzone	Drejens Boligby	400 m	50 m
Sommerhusområde	Elvighøj	800 m	50 m
	Sommerhus område syd for anlæg	820 m	50 m
Igangværende lokalplanlagt område i landzone	Afgrænsning syd for ejendom	~ 1.100 m	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Boring og brønd på egen grund	70 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	Strandhuse-Nr. Bjært Vandværk	~ 1,7 km	50 m
Vandløb (herunder dræn)	Dræn på ejendom	> 15 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	Offentlig vej	300 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed		> 25m	25 m
Beboelse på samme ejendom	Ny stald til beboelse	120 m	15 m
Naboskel	Skel mellem markmatrikler	100 m	30 m
Nabobeboelse uden landbrugspligt	Drejensvej 25 og 29	300 m	50 m

Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.

Husdyrbruget er beliggende i et område til *jordbrugsformål*.

Ejendommen er beliggende i opland til vandområder udenfor *Natura 2000-områder*. Nærmeste Natura 2000-område, Svanemosen, ligger ca. 11 km sydvest for ejendommen, og Lillebælt Bredning er beliggende ca. 9 km sydøst for ejendommen.

Den planlagte stald på ejendommen er ikke beliggende indenfor beskyttelseslinjer. Der er ca. 40 m fra den planlagte stald til *strandbeskyttelseslinjen* og ca. 320 m til *skovbyggelinje*. Ca. 1.600 m vest for ejendommen findes *åbeskyttelseslinje*. Øvrige beskyttelseslinjer er mere end 2.000 m fra ejendommen. Hele ejendommen er beliggende indenfor *kystnærhedszonen*.

Der er registreret et *beskyttet jorddige* ca. 600 m syd samt øst for ejendommen. Der er ikke registreret *beskyttede fortidsminder* indenfor 2.000 m fra ejendommen.

Indenfor 1.000 m fra ejendommen findes flere *§3-beskyttede naturarealer*, bl.a. strandeng, mose, overdrev og vandhul. Ca. 780 m syd for ejendommen findes et overdrev, der er udpeget som *§ 7-areal i henhold til husdyrloven*.

Ejendommen er beliggende i et område, der er registreret som *særligt værdifuldt landskab*. Nærmeste udpegede *kulturområde* er området omkring Eltang Vig og Houens Odde.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Afstandskrav

I miljøgodkendelsen er det udelukkende afstandskravene mellem nye anlæg og de forskellige respektive områder, der behandles, hvorimod afstandskrav til eksisterende byggeri ikke inddrages. Alle afstandskrav er dog overholdt i projektet – både til eksisterende bygninger og nye anlæg.

Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.

I områder udlagt til jordbrugsmæssig anvendelse skal anvendelsen hovedsagelig være jordbrugerhverv, dvs. landbrug, skovbrug og gartneri. Varetagelsen af andre samfundsmæssige interesser kan medføre, at ovennævnte hensyn må nedprioriteres.

Ingen beskyttede sten- og jorddiger berøres af projektet. Alle bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, m.v. er overholdt.

Kolding Kommune vurderer, at indretning og beliggenhed af bedriftens staldanlæg mv. er miljømæssig forsvarlig.

3.3 LANDSKABSMÆSSIGE FORHOLD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen ligger inden for 3 km af kystnærhedszonen og placeres på grænsen til strandbeskyttelseslinjen. Ejendommen ligger på et plateau i landskabet og vil således være synlig fra store dele af det omkringliggende landskab. Fra kysten vil ejendommen primært være synlig fra nord.

Der er i februar 2015 indsendt visualiseringer af byggeriet for at få en yderligere vurdering af staldanlæggets betydning i landskabet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Hele ejendommen ligger i et værdifuldt landskab. Ifølge Kommuneplan 2013-2025 skal de værdifulde landskaber som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt.

Området mellem Drejensvej og Eltang Vig er i Kommuneplan 2013-25 udlagt som rammeområde 0523-G1 "Område til fritidsformål", - nærmere bestemt golfbane, men området er endnu ikke lokalplanlagt eller andet, der medfører afstandskrav, der forhindrer byggeriet. Rammebestemmelsen vurderes ikke på nuværende tidspunkt at give anledning til at meddele afslag til byggeriet efter Planlovens § 14.

Syd for ejendommen langs Drejensvej samt nord for ejendommen på den anden side af Eltang Vig forløber en rekreativ stirute. De rekreative stier og ruters omgivelser skal sikres mod etablering af landskabs- og miljøferringende anlæg, der kan forringe ruternes rekreative værdi.

Landskabsvurdering

I forbindelse med den seneste kommuneplanrevision i 2012 er der udarbejdet en landskabskarakterkortlægning af Drejenshalvøen med konkret fokus på 4 områder, bl.a. området nord for Drejensvej (s. 40-47 i "Landskabsvurdering af fire områder på Drejenshalvøen, Kolding, okt. 2012).

I landskabsvurderingen deles området nord for Drejensvej overordnet set op i karakterområderne "Landbrugsfladen", hvor Elviggård ligger, og "Smeltevandsdalen". Karakterområderne er kortlagt i forhold til natur- og kulturgeografi og rumligt/visuelle forhold. Derefter er der lavet en vurdering af områdernes karakterstyrke, oplevelsesmuligheder og tilstand. På denne baggrund er der endeligt lavet en vurdering af områdets sårbarhed som et "strategisk bud på byudvikling ud fra landskabelige synspunkter ...". Det konkluderes i sårbarhedsvurderingen for "Landbrugsfladen", at: *"Markarealerne har, deres karakter og tilstand taget i betragtning, en lav sårbarhed overfor ændringer. De fremstår som robuste og opdelte sådan af ændringer i ét markrum ikke vil påvirke andre dele af området i mærkbar grad. Dog har kanten ned mod dalstrøget en højere sårbarhed, idet ændringer af kantzonen vil påvirke den visuelle oplevelse på stedet i negativ grad. Samlet vurderes området at have en lav sårbarhed."*

Ud fra sårbarhedsanalysen og især afsnittet om den rumligt/visuelle kortlægning (s. 43), vurderes det, at projektet primært skal vurderes i forhold det konkrete "mark-rum", kanten mod "Smeltevandsdalen" og områdets visuelle retning.

Eksisterende forhold

Ejendommen ligger i et enestående fjordlandskab præget af kystens skiftende forløb, markante terræn- og skalaspring samt skift mellem skov, landbrugsflade, natur mv. Der er på grund af landskabets karakter knyttet mange interesser og hensyn (natur, rekreation, kulturmiljø mv.) til området. I kommuneplanens retningslinjer er ejendommens bygninger omfattet af udpegningen "værdifuldt landskab".

Det er positivt, at ejendommens bygningsmasse ligger let tilbagetrukket fra kanten af plateauet over Eltang Vig. Tilknytningen til den lille skovbeplantning mod NØ giver især den ældre del af bygningsmassen en landskabelig forankring på stedet (let opfattelig og tilpasset skala og karakter i forhold til landskabet).

Adskillelsen af nyt byggeri fra den ældre del af bebyggelsen bidrager til en mere tydelig bebyggelsesstruktur.

Den nye del af bebyggelsen er holdt i en grå farveskala, dog med lyse tage (primært positivt, da bebyggelsen ligger højt i landskabet med himmel som baggrund fra størstedelen af omgivelserne). Bebyggelsen har ikke undgået at få et tydeligt industrielt præg. Særligt siloernes forskellige udformninger og usammenhængende opstilling forstærker indtrykket.

Det industrielle præg er meget uheldigt i det værdifulde kystlandskab. Ejendommen er synlig fra flere sider fra afstande (ca. 500-1.000 meter), hvor bebyggelsens overordnede farver og former fremstår tydeligt. Byggeriets detaljer (f.eks. materialer, konstruktion) opleves ikke tydeligt fra offentlige veje eller fra fjorden/vigen på grund af afstand og/eller terræn- og beplantningsforhold.

Ny stald mv.

Den nye staldbygning får samme højde som gødningshuset, og gavlen ønskes placeret i samme niveau mod nord som gødningshuset. Taget er en smule asymmetrisk, men hældningen er den samme som på de eksisterende bygninger. Mod syd vil bygningen fremstå tydeligt adskilt fra den anden staldbygning, og den nye stald vil således fremstå mærkbart større. Den samlede bebyggelse vil fremstå mere fragmenteret og vil miste noget af den landskabelige forankring til den lille skov.

Der er på ansøgningsmaterialet markeret en enkelt række træer som afskærmning mod vest.

Vurdering

En forøgelse af ejendommens (nye) byggeri vil medføre, at bebyggelsen får mindre landskabelig forankring og mere industrielt præg. Uden afværgende foranstaltninger vil byggeriet have en negativ indvirkning på landskabet.

Med de nævnte foranstaltninger vurderes det, at byggeriet ikke vil få væsentlig negativ indvirkning på landskabet.

Afværgende foranstaltninger

Ud fra de fremsendte visualiseringer vurderes det, at stalden kan indpasses på en måde, der ikke tilsidesætter de landskabelige kvaliteter. Det vurderes (fortsat) at være væsentligt at plante og vedligeholde et tæt levende hegn vest for stalden. Hegnet har tre funktioner; 1) at holde sammen på samlede bebyggelse, som består af forskelligartet byggeri, der ellers vil tendere til at "glide" ud i landskabet mod vest, og 2) at mindske det "industrielle præg" af det samlede byggeri, og 3) delvist afskærme mod vest og den (evt.) kommende golfbane. Det er ikke nødvendigt, at hegnet føres mere end ca. 5 meter længere mod nord og syd end staldbygningen.

En sådant hegn vil ikke virke fremmed på stedet, men vil duplikere retning og skala fra to lignende hegn mod vest. Hegnet skal have beplantning, vækstvilkår og bredde, så det snarest kan opnå samme størrelse som disse hegn.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for landskabelige forhold:

- 4.** Der skal plantes et tre-rækket læhegn vest for den nye staldbygning. Hegnet skal føres 5 m nord for og 5 m syd for den nye staldbygning.
- 5.** Hegnet skal have en beplantning, vækstvilkår og bredde, så det snarest opnår samme størrelse som de øvrige hegn i området.
- 6.** Hegnet skal være plantet senest 1 år efter opførelsen af den nye stald (ST-243789).

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRPRODUKTION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Elviggård Hønseri K/S er der i dag en produktion af konsumæg. Produktionen består af høner i berigede bure med gødningsbånd. Der søges om godkendelse til at udvide produktionen med en stald til 32.500 årshøner i voliere med etagesystem og gødningsbånd.

Produktionen ønskes ændret fra de nuværende 284,0 DE i fjerkræ (konsumæg) til 465,9 DE i fjerkræ (konsumæg) og 5 DE hjorte. Der nedlægges en mindre produktion af skrabeæg i en ældre stald.

Producenten er underlagt opdræts- og pakkeriets planlægning for indsætning af høner og ægproduktionslængde. Der kan derfor forekomme variationer i antal producerede dyr/år. Antal DE og gødningsmængde varierer derfor også fra år til år. Gennemsnitsproduktionen tilstræbes at komme til at ligge på det ansøgte.

Der kan opstå situationer, hvor tomgangsperiode eller dødelighed forøges, og dermed vil den årlige totalproduktion blive reduceret. Der kan forekomme mindre forskydninger i produktionen, så et års dyrehold overstiger andre års. Den samlede årsproduktion vil under normale omstændigheder ikke overstige det ansøgte.

Til plantebruget er der tilknyttet et mindre dyrehold af heste og hjorte. Hjortene er udegående hele året, og der er dermed ikke noget staldanlæg. Det mindre dyrehold er ikke medtaget i oversigten over husdyrholdet. Gødningen fra hestene og hjortene indgår i beregningerne som importeret fast husdyrgødning med 5 DE.

Tablet 3. Husdyrholdets størrelse, fordeling og staldindretning.

Stald (nr./anvendelse)	Antal årsdyr	Antal stipladser	DE	Staldsystem
1. Eks. stald (bure m. gødningsbånd) (ST-243787)	46.700	48.380	274,7	Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning
2. Ny stald (voliere m. gødningsbånd) (ST-243789)	32.500	34.000	191,2	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høne
3. Eks. stald (skrabe høns) (ST-243788)	0	0	0	Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme, skrabe høne

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune fastholder ved vilkår maksimal tilladt produktion på husdyrbruget. De 5 DE i heste og hjorte vil fortsat være tilladt på planteproduktionen på Drejensvej 31, men det vil ikke blive behandlet yderligere bortset fra husdyrgødningen. Godkendelsen omhandler derfor fjerkræbruget.

Byggeriet foregår indenfor de første to år efter meddelelse af godkendelsen. Hønsene indsættes med fuld produktion umiddelbart efter byggeriet er færdigt.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for husdyrproduktion:

- Den samlede produktion må ikke overstige 46.700 årshøns (konsumæg, bure m. bånd, staldgødning) og 32.500 årshøns, konsumæg (voliere m. gødningsbånd, skrabe høns), svarende til 465,9 DE.

8. Skrabeægsstalden (ST-243789) skal indrettes med etagesystem og gødningsbånd.
9. Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal i begge staldanlæg vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
10. Husdyrproduktionen i den eksisterende skrabeald (ST-243788) skal nedlægges, når det nye staldanlæg tages i brug.

4.2 STALDANLÆG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Stald 1 "eksisterende stald"

Den eksisterende stald, som er etableret i 2009, er opført efter at de eksisterende produktionsbygninger nedbrændte. Eksisterende produktion i nudrift er en konsumægsproduktion i berigede bure med gødningsbånd (buræg). Produktionen ændres ikke i ansøgt drift – dog indsættes lidt flere høner (ekstra 620 høner ud af 46.700 høner). Der er plads til de ekstra høner som følge af forbedret management, herunder reduceret dødelighed.

Stalden anvendes til konsumægproduktion. Stalden er etableret med berigede bure, hvor burene er indrettet med siddepinde, rede og skrabeareal. Burene er etableret i tre etager, hvor alle etager er forsynet med gødningsbånd i hele burets areal. Produktionen i det eksisterende staldanlæg er indrettet som to gange tre etager.

Ved dette system afsættes al fjerkrægødningen som fast gødning på gødningsbånd, hvorefter det transporteres til opbevaring i gødningshus. Normen for det valgte staldsystem er jf. ansøgningen udmugning en gang om ugen. I ansøgt drift øges frekvensen for udmugning til 3 gange ugentligt. Ammoniakfordampningen fra dette staldsystem reduceres ca. 66 % i forhold til referencestalden (burægssystem med gødningsbånd og udmugning én gang om ugen).

Stald 2 "ny stald"

Produktion af konsumæg i voliere system med gødningsbånd (skrabeæg).

Stalden anvendes til konsumægproduktion. Stalden etableres med volierer med gødningsbånd. Hønsene har således fri bevægelighed, men foder- og vandforsyning sker herefter i volier-anlægget, ligesom hønsene ofte vil opholde sig her i hvile. Samlet set betyder det, at hovedparten af gødningen afsættes på gødningsbåndet. Dette muliggør, at gødningen hyppigt kan fjernes, hvilket giver en markant reduktion af ammoniakfordampningen. Teknologien anvendes i forvejen ved konventionel burægproduktion.

Ved dette system afsættes ca. 75 % af fjerkrægødningen som fast gødning på gødningsbånd, hvorefter det transporteres til opbevaring i gødningshus. 25 % af fjerkrægødningen afsættes i volieren som dybstrøelse. Dybstrøelsen fjernes en gang årligt fra staldbygningen.

Normen for det valgte staldsystem er jf. ansøgningen udmugning en gang om ugen. I ansøgt drift øges frekvensen for udmugning til 3 gange ugentligt. Ammoniakfordampningen fra dette staldsystem reducerer ammoniakfordampningen med ca. 36 % i forhold til referencestalden (burægssystem med gødningsbånd og udmugning én gang om ugen). Ved beregning af den reducerende effekt er der indregnet, at 75 % af gødningen fjernes hyppigt fra staldanlægget, hvorimod 25 % dybstrøelse kun fjernes efter hvert holdskifte. Dermed bliver den reducerende effekt mindre i det alternative staldsystem i forhold til staldsystem med berigede bure med gødningsbånd.

Generelt

Den samlede emission fra anlægget er med de anvendte tiltag i både eksisterende og ny stald (staldsystem med 3 ugentlige tømninger af gødningsbånd og foderkorrektioner) herefter på 5.572 kg N/år, hvoraf de 2.506 kg N/år kommer fra lagertabet.

Beregningsmæssigt kan husdyrgodkendelse.dk ikke håndtere effekten af hyppigere udmugning. I stedet er der anført en effekt af kemisk luftvasker på 66 % i forhold til staldsystemet "bure m. bånd" og 36 % i forhold til staldsystemet 'voliere m. gødningsbånd', hvor luftvaskeren kører hele året rundt. Baggrunden for denne reducerende effekt er således hyppig udmugning, og der installeres ikke kemisk luftvasker.

Effekten på 66 % for hyppigere udmugning svarende til 3 gange ugentlig tømning gødningsbånd er jf. Miljøstyrelsens Teknologiblad "*Hyppig fjernelse af gødning fra berigede bure til ægproduktion*" af 17.05.2011. Effekten på 36 % for hyppigere udmugning svarende til 3 gange ugentlig tømning af gødningsbånd er jf. Miljøstyrelsens Teknologiblad "*Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns, som ikke holdes i bur (alternativ hønsehold)*" af 17.05.2011.

Gødningshus

Der er opført et gødningslager på knap 800 m² i 1989 i forbindelse med den oprindelige miljøgodkendelse. Gødningshuset er delvist lukket på tre af siderne og med åben port mod nord.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I den eksisterende stald, som blev genopført efter brand i 2009, benyttes berigede bure til burægsproduktionen. Staldsystemet er det eneste lovlige bursystem i Danmark efter 1. januar 2012 og er ligeledes referencestald. I den nye stald etableres et forholdsvis nyt staldsystem i Danmark, hvor skrabeægsproduktionen foregår i et etagesystem med gødningsbånd, hvor der er mulighed for at fjerne gødningen løbende. I den traditionelle skrabeægsstald vil al fast gødning og dybstrøelse blive fjernet efter hvert hold med en deraf følgende større ammoniakemission end det nye etagesystem. Kolding Kommune vurderer, at indretningen af bedriftens staldanlæg er miljømæssig forsvarlig og samlet set lever op til bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den samlede ammoniakfordampningen fra anlægget (stald og lager) er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5.572 kg N pr. år. Der er jf. ansøgningen opnået en reduktion på 6.386 kg N pr. år ud over det generelle reduktionskrav på 30 % i stalde, der enten ændres eller udvides. Denne store ekstra reduktion opnås som følge af hyppig udmugning, som er meget effektiv til fjernelse af ammoniakemission.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) på husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg (maj 2011) er den faktiske emissionsgrænseværdi udregnet for det aktuelle projekt. I beregningen indgår den beregnede ammoniakemission fra eksisterende stalde og nye stalde. Emissionsgrænseværdien for det aktuelle projekt er udregnet til 5.895 kg N pr. år. Se nærmere udregning af BAT-niveau i bilag 4.

Ved beregning af emissionsgrænseværdien for ammoniak er der ikke skelnet mellem eksisterende og nye stalde, da de samme metoder og teknikker er proportionelle og økonomisk mulige i både eksisterende og nye stalde ifølge Miljøstyrelsens beregninger. Der skelnes udelukkende mellem produktionsformer.

Kommunen vurderer, at der er anvendt BAT i forhold til valg af teknologi og staldsystem. Projektet overholder det fastlagte og proportionelle BAT-niveau for ejendommen på 5.895 kg N for dette husdyrbrug. Kommunen pålægger ikke ansøger at anvende en bestemt teknik, men udelukkende, at der leves op til emissionsniveauet. Kommunen accepterer dermed også ansøgers fravalg af bestemte teknikker, da emissionsniveauet er nået ved brug af de anvendte teknikker.

I det aktuelle projekt er der ud over hyppig udmugning i hønsestaldene gennemført tilpasninger af foderets indhold af henholdsvis råprotein (reducerer ammoniakfordampningen) og fosfor (reducerer fosforudskillelsen). Ansøgningen overholder således det krav, som fremkommer i forhold til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik for så vidt angår staldsystemer. Der stilles på denne baggrund vilkår til de forudsætninger og tiltag, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampning fra stalde og lagre. Fodringsiltag og gødningshåndtering med tilhørende vilkår er beskrevet i henholdsvis afsnit 4.4 samt 5.3.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for staldanlæg:

- 11.** Ammoniakemissionen må ikke overstige et niveau svarende til 5.895 kg NH³_N efter nugældende beregningsmetode jf. bilag 4. Emissionskravet vurderes overholdt ved overholdelse af vilkår 13-14 om fodring samt vilkår 26 om gødningshåndtering.

4.3 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ventilationsanlægget i den eksisterende stald og den nye stald er et undertrykssystem, som er sensorstyret, hvilket sikrer tilstrækkelig ventilation, og at overventilering undgås. Ventilationen styres i forhold til temperatur og luftfugtighed. Ventilationsafkast sidder i gavl og tag. Ventilationssystemet rengøres ved holdskifte.

Ventilationsanlægget er den væsentligste kilde til strømforbrug. Udformningen af ventilationssystemet er optimeret i hver staldanlæg for at optimere strømforbruget, så der ikke bruges unødigt strøm (se endvidere BAT-beskrivelsen i afsnit 8).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ventilationsanlægget i staldanlæggene er sensorstyret, således at der kun benyttes den nødvendige kapacitet på anlægget, ligesom støjgener fra ventilationen er reduceret i forhold til manuel styret ventilation.

Kolding Kommune vurderer, at indretningen af bedriftens ventilationsanlæg samlet set lever op til bedste tilgængelige teknik (BAT).

4.4 FODRING OG FODEROPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Foderet består af indkøbt proteinfoder til høns. Der fodres efter foderplan, som udarbejdes af fjerkrækonsulent. Derved sikres det, at det altid er den nyeste viden, som ligger til grund for foderplanen. Der er tilsat fytase til foderet, og der anvendes fasefodring i begge stalde. På ejendommen blandes indkøbt foder med hvede.

Foderet opbevares i eksisterende siloer ved eksisterende staldanlæg samt i nye siloer placeret umiddelbart øst for det nye staldanlæg. Korn opbevares i de to amerikaner-siloer for enden af ægpakkeriet.

Korrektionsfaktoren for råprotein og fosfor er beregnet via formler i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2014/2015, de steder hvor der ikke aktivt er indsat en anden værdi i ansøgningen. Korrektionsfaktoren er udregnet for begge produktionsgrene ud fra nedenstående forudsætninger:

Faktor	Skrabehøner	Burhøner
Kg foder pr. årshøne	42,0	39,5
Råprotein pr. kg foder, gram	164	163
Fosfor % i foder	0,47	0,50
Kg æg pr. årshøne	19,0	19,8
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,60	0,57

Den nye produktionsform for skrabeæg med etagesystem og voliere er et nyt produktionssystem, hvor der endnu ikke foreligger så mange data angående foderforbrug og emissioner. Da hønerne har større bevægelsesfrihed, herunder mulighed for at opholde sig uden for burene, vil fodringsnormerne ligne normer for traditionelle skrabeægshøner.

Der gøres opmærksom på, at der til denne produktion kan anvendes både en hvid og en brun hønetype, hvor foderoptaget er lidt forskelligt. Det vil normalt være æg-distributøren, som fastlægger kravet til, hvilken hønetype, der kontraktlig kan aftages æg fra.

Husdyrbruget anvender fytase, som er et enzym, der tilsættes foderet og bevirker, at hønsenes optagelse af fosfor øges, hvorved der udskilles reduceret mængde fosfor med husdyrgødningen til udbringning på arealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT-niveauet for ammoniak og fosfor for det aktuelle projekt på Elviggård Hønseri K/S er beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg fra maj 2011.

Emissionsgrænseværdierne for ammoniak og fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg er afhængig af om produktionen foregår som burægsproduktion eller skrabeægsproduktion.

Miljøstyrelsen har udarbejdet to teknologiblade for fodring af fjerkræ: *Råprotein i foder til æglæggende høner* af 17.05.2011 og *Fosfor i foder til æglæggende høner* af 15.05.2011.

RÅPROTEIN

I projektet anvendes fasefodring. Jf. ansøgningen er der valgt tilpasning af proteinindholdet i foderet for både burægsproduktionen og skrabeægsproduktionen. Fodertilpasningerne fastholdes ved vilkår inklusive dokumentation herfor.

FOSFOR

Teknologibladet beskriver 2 niveauer af fosfor i foder til æglæggende høner. Fosforniveau 1 vedrører æglæggende høner i bursystemer, og fosforniveau 2 vedrører skrabeægssystemer.

I burægsproduktionen er fosforniveauet i foderet så lavt, at det vurderes, at det ikke kan sænkes mere, uden at det vil have dyrevelfærdsmæssige konsekvenser. Fosforniveau 1 svarer til et vægtet gennemsnitligt indhold af totalfosfor på 4,9 gram/kg foder med 112 gram foder pr. høne pr. dag. I ansøgningen anvendes 5,0 gram/kg foder for burægsproduktionen men med et gennemsnitligt foderforbrug over hele produktionsperioden på 108,3 gram foder pr. høne pr. dag.

Fosforniveau 2 kan anvendes ved alternativ ægproduktion, herunder det ansøgte skrabeægssystem. Høner, der går i gulvsystemer, har et højere foderforbrug og kan derfor klare sig med et lavere fosforindhold pr. kg foder, svarende til fosforniveau 2, uden at det har negativ effekt på velfærd og produktivitet.

Fosforniveau 2 svarer til et vægtet gennemsnitligt indhold af totalfosfor på 4,2 gram/kg foder med 130 gram foder pr. høne pr. dag. I ansøgningen anvendes 4,7 gram/kg foder for skrabeægsproduktionen men med et gennemsnitligt foderforbrug over hele produktionsperioden på 115 gram foder pr. høne pr. dag.

Der er derfor indarbejdet foderkorrektioner med hensyn til fosfor for både burægs- og skrabeægsproduktionen, og der stilles vilkår til fastholdelse af fosforniveauet. Fodervilkårene træder i kraft, når det nye staldsystem tages i brug.

Kommunen vurderer, at de tiltag, der praktiseres mht. opbevaring og håndtering af foder er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne samt at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til Miljøstyrelsens krav om at opfylde BAT med hensyn til fodring, idet

de vejledende emissionsgrænseværdier overholdes. Det overordnede BAT-niveau for ejendommen er således opfyldt.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for fodring og foderopbevaring:

- 12.** Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningsfodret for de to produktionsgrene må maksimalt være på

Produktionsform	Type II korrektionsligning for kvælstof	Korrektionsfaktor
Skrabeægproduktion	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst} \times 2,88)) / 79,5$	0,94
Burægproduktion	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst} \times 2,88)) / 67,6$	0,97

- 13.** Korrektionsfaktor vedrørende fosfor i æglægningsfodret for de to produktionsgrene må maksimalt være på

Produktionsform	Type II korrektionsligning for fosfor	Korrektionsfaktor
Skrabeægproduktion	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosforprocent i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst} \times 0,67)) / 18,1$	0,86
Burægproduktion	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosforprocent i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst} \times 0,67)) / 16,6$	0,93

Egenkontrol

- 14.** Fodervilkårene er gældende fra tidspunktet, hvor godkendelsen udnyttes.
- 15.** Der skal i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein og fosfor for hver produktionsgren.
- 16.** Ved hvert hold høners afslutning skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor i holdets samlede foderration. Beregningen skal opbevares i logbogen. Beregningen skal foretages for hvert produktionssystem.
- 17.** Det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor kan beregnes enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger, eller ud fra det faktiske registrerede forbrug af de enkelte blandinger og anvendes i vilkårsligningen.
- 18.** Der skal som minimum være en blandeforskrift for hver foderfase, der har været anvendt på hvert produktionssystem.
- 19.** Der skal føres produktionskontrol med oplysninger om kg foder pr. årshøne, kg æg pr. årshøne og kg tilvækst pr. årshøne for hver produktionsgren.
- 20.** Der skal tilsættes 100 % fytase til foderet i begge produktionsgrene.
- 21.** Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.5 ENERGI- OG VANDFORBRUG SAMT BESPARENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vand

Husdyrbruget forsynes fra egen drikkevandsboring, og beboelsen forsynes fra egen brønd, som er fælles med nabo på Drejensvej 29. Begge vandforsyninger benyttes. Vandforbruget til drikkevand er anslået til 1,8 gange foderindtaget pr. høne. Forbruget er derfor sat til 3.250 m³ i nudrift og 5.750 m³ i ansøgt drift. Vaskevandsforbruget er vurderet til ca. 400 m³ i nudrift og ca. 650 m³ i ansøgt drift.

I ansøgt drift anvendes drikkenipler, som placeres højt for at lette hønernes vandoptagelse og minimere vandspildet. Eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Husdyrbrugets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Energi

Der benyttes ikke varme i æglæggestalde, bortset fra en kort periode i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder. Der er derfor ikke et fastmonteret varmesystem i staldene. I kolde perioder benyttes en mobil varmekanon, og det forventes at være nødvendigt ca. hvert 5. år.

Der anvendes el til belysning, drift af gødningsbånd, ventilation, ægpakkeri mv., hvor strøm til ventilation er den største post. Ventilationssystemet rengøres ved hvert holdskifte for at maksimere effekten og reducere strømforbruget. Ventilationssystemet er computerstyret, hvor også ventilationsdata logges.

Der vælges belysning, som tager hensyn til elforbrug og dyrevelfærd. Der opsættes lysstofrør med en lysdæmper med et lavt effekttab. Belysningen reguleres i forhold til hønernes udviklingstrin, og følger dermed en forudbestemt kurve.

Der anvendes normen for strømforbrug, som er 1.030 kWh/167 årshøner. I denne norm er indregnet ventilation, fodring, kølerum, gødningsbånd, æggebånd og lys. Disse poster er anslået til at udgøre ca. 90-95 % af strømforbruget. Forbruget er derfor sat til ca. 300.000 kWh i nudrift og ca. 600.000 kWh i ansøgt drift.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Forbruget af vand og el forventes at stige med udvidelsen i antal høner, da der anvendes normalt til beregning af vand- og strømforbrug. Forbruget må derfor antages at være proportionalt med, hvad der er normalt for denne type af husdyrproduktion.

For den private drikkevandsboring, som forsyner husdyrbruget, kræves der en tilladelse i henhold til vandforsyningsloven til indvinding af vand til erhvervsmæssigt husdyrbrug. Der vil derfor være krav om vandur på boringen for at kunne følge forbruget samt krav om årlig indberetning af vandforbruget. Tilladelsen gives som en separat tilladelse og er ikke omfattet af denne miljøgodkendelse.

Indvinding af drikkevand til husholdningsformål fortsætter uændret.

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

4.6 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND OG OVERFLADEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Sanitært spildevand fra beboelse afledes via septiktank til dræn. Sanitært spildevand fra servicebygningen ledes til samletank, som tømmes efter behov.

Tagvand fra eksisterende staldanlæg afledes til dræn. Tagvandet fra det nye staldanlæg skal ligeledes afledes til dræn. Drænet går til Lillebælt. Tagfladen fra det eksisterende og nye staldanlæg bliver kun marginalt større end det tidligere nedbrændte staldanlæg. Der ændres ikke på afløbssystemer og afledning af overfladevand vil fortsætte som hidtil.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Øget afledning af tagvand forudsætter tilladelse i henhold til spildevandsbekendtgørelsen og vandløbsloven. Tilladelserne er ikke indeholdt i denne godkendelse. Der skal i forbindelse med byggeansøgningen indsendes konkret beskrivelse af, hvordan regnvandet planlægges afledt.

4.7 AFFALD, DØDE DYR OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fast affald

Fast affald sorteres i brændbart affald og genbrugsaffald. Lotra afhenter bigbags og plastdunke eller de kommer i dagrenovation. Lysstofrør og sparepærer forekommer i mængder på 50-150 styk, som afhændes på genbrugsplads. Desinfektionsmiddel til vask af stald og støvler opbruges, så der forekommer ingen rester. Der forekommer ikke yderligere erhvervsaffald fra hønseriet.

Døde dyr

I nudrift forekommer ca. 4.000 kg døde dyr årligt. I ansøgt drift forventes ca. 4.000-6.000 kg døde dyr. Døde dyr opbevares i plastikcontainer for enden af den eksisterende stald (se bilag3). Denne placering ændres ikke i ansøgt drift.

Døde dyr afhentes af DAKA efter behov. Ved afhentning flyttes containeren væk fra staldene for at minimere smitterisikoen fra DAKA-bilen.

Olietanke

Der findes én olietank på ejendommen. Olietanken til diesel er fra 2006 og er på 2.500 liter. Den står på betongulv og uden afløb i maskinhuset. Påfyldning af diesel foregår samme sted.

Olie- og smøremidler opbevares i mindre omfang i tønder, som står på paller i maskinhuset på fast gulv og uden afløb.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at håndteringen af affald og hjælpestoffer, herunder opbevaring og bortskaffelse, ikke medfører miljømæssige problemer. Endvidere vurderes det, at placeringen af olietanke samt opbevaring af spildolie ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og grundvand.

4.8 KEMIKALIER, PESTICIDER OG HANDELSGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Kemikalier

Desinfektionsmiddel til stalden opbevares i servicebygningen. Der anvendes ofte CaCO_3 til desinfektion af gulve i en mængde på ca. 200-400 kg pr. år. Til støvle-desinfektion anvendes ca. 5 kg pr. år.

Pesticiderne opbevares i et aflåst rum i maskinhuset. Marksprøjte fyldes med vand og eventuelt sprøjtemidler i gødningshuset, hvor der er fast gulv og fald mod pumpeump. Separat vandbeholder, hvorfra sprøjten fyldes, står lige uden for gødningshuset.

Rengøring af sprøjte foregår i gødningshuset på fast gulv med fald mod pumpeump. Det har endnu ikke været nødvendigt at tømme pumpeumpen, da gødningen suger vandet.

Handelsgødning

Handelsgødning opbevares dels bagerst i maskinhuset på fast bund og dels på planteavlsejendommen på Gl. Skartved 48, som også er ejet af ansøger Peter Møller Jensen. Der kan stå op til et års forbrug fordelt på de to ejendomme.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Marksprøjten (slinger og dyser) skal til enhver tid være vedligeholdt, sådan at der ikke forekommer dryp fra sprøjten ved kørsel til og fra marken. For at undgå risiko for forurening af vandforsyningen skal påfyldning af sprøjte ske således, at der ikke er risiko for tilbageløb.

Idet driften bliver miljøgodkendt, gøres der opmærksom på, at opbevaring af handelsgødning skal overholde opbevaringsreglerne i bilag 3 i bekendtgørelse om nitratholdige gødningsstoffer. Reglerne i denne bekendtgørelse omfatter opbevaringskrav af handelsgødning i forhold til brandfare. Der er særlige brandkrav til bygningskonstruktion samt lagerbygningens øvrige anvendelse.

Kolding Kommune vurderer, at placering, opbevaring samt håndtering af kemikalier og pesticider ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og grundvand under forudsætning af den oplyste driftspraksis.

4.9 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være:

- ventilationssvigt
- forkerte foderblandinger
- uheld ved transport
- lagring af husdyrgødning
- udslip af kemikalier og olieprodukter

Minimering af risiko for uheld

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget, således at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlliverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet, og der gøres tiltag så videre spredning stoppes. Ved større uheld ringes 112 og miljømyndighederne kontaktes efterfølgende – se beredskabsplan.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at det med ovenstående praksis vil være muligt at forholde sig til og modvirke de evt. driftsforstyrrelser, uheld og risici, der typisk vil kunne opstå på en ejendom af denne type og størrelse. Desuden vil der blive udarbejdet af en beredskabsplan.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for driftsforstyrrelser eller uheld:

- 22.** Der skal foreligge en beredskabsplan for husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes, så oplysningerne i den altid er opdaterede.

Beredskabsplanen skal foreligge, når det nye anlæg tages i brug.

- 23.** Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.

Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 1 uge efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet samt en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

5.1 GØDNINGSTYPER OG-MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres i ansøgt drift i alt 465,9 DE fjerkrægødning samt 5 DE fast gødning fra hestene og hjortene. Desuden bliver der importeret 44 DE fiktiv svinegylle i ansøgt drift.

I tabel 4 nedenfor ses en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v., der produceres og afsættes i den ansøgte produktion (indhold af N og P er jf. husdyrgodkendelse.dk).

Tabel 4. Oversigt over ejendommens produktion og afsætning af husdyrgødning ved ansøgt produktion.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Dybstrøelse (fjerkræ)	4.389	1.265	47,8
Fast gødning (fjerkræ)	39.602	10.983	418,1
Indhold i fjerkrægødningen	43.991	12.248	465,9
Fast gødning (heste/hjorte)	505	109	5,0
Svinegylle (fiktiv)	4.550	1.058	44,0
I alt til udbringningsarealer	49.046	13.415	514,9

Det aktuelle projekt ligger ifølge ansøgningen med et fosforindhold i fjerkrægødningen på 12.248 kg P / 465,9 DE = 26,3 kg P/DE ab lager beregnet efter Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af konsumæg. Ifølge Miljøstyrelsen må fosforindholdet i fjerkrægødningen ikke overstige 25,7 kg P pr. DE for burægsproduktion og 26,1 kg P pr. DE for skrabeægsproduktion.

Siden vejledningen blev udarbejdet, har dyreenhedsberegningen ændret sig fra 166 stk. årshøner pr. DE til 170 stk. årshøner pr. DE. Dyrenes fosforbehov er dog uændret. Der bør derfor regnes med en korrektionsfaktor på baggrund af ændrede DE-beregninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrgødningen udbringes på ejede og forpagtede arealer.

Beregninger og vurderinger af nitrat- og fosforforhold tager udgangspunkt i de ansøgte gødningsmængder på de angivne udbringningsarealer. Derfor er det væsentligt, at der ikke foretages ændringer i gødningstype eller øgede gødningsmængder uden forudgående anmeldelse til Kommunen, og at der ikke udbringes husdyrgødning på andre arealer end de ansøgte.

BAT-niveau for fosfor

BAT-niveauet for fosfor for projektet er beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg fra 2011. Emissionsgrænseværdien for fosforindhold i fjerkrægødningen er jf. vejledningen 26,1 kg P pr. DE for skrabeægsproduktion og 25,7 kg P pr. DE for burægsproduktion.

Emissionsgrænseværdien for fosforindholdet i fjerkrægødningen vil dermed være på i alt 12.050 kg P ab lager fra det samlede projekt. For det aktuelle projekt, som har to produktionsgrene til konsumæg, udregnes et vægtet gennemsnit for at finde emissionsgrænseværdien for fosfor for det aktuelle projekt. Emissionsgrænseværdien for fosfor for det aktuelle projekt må dermed max. være på 25,9 kg P/DE ab lager, som dog korrigeres for ændrede DE-beregninger. Den korrigerede emissionsgrænseværdi er dermed på 26,5 kg P/DE ab lager (jf. bilag 4).

Det aktuelle projekt ligger ifølge ansøgningen med et fosforindhold i fjerkrægødningen på 12.248 kg P / 465,9 DE = 26,3 kg P/DE ab lager.

Kommunen vurderer derefter, at BAT med hensyn til fosfor er overholdt for det aktuelle projekt, idet fosforindholdet af lager er under den korrigerede emissionsgrænseværdi.

Der er benyttet foderkorrektion i skrabeægsproduktionen som virkemiddel til reduktion af fosforindholdet i gødningen.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår for gødningstyper og -mængder:

- 24.** Den korrigerede emissionsgrænseværdi for fosforindholdet pr. DE af lager må maksimalt være 26,5 kg P pr. DE af lager. Emissionskravet vurderes overholdt ved overholdelse af vilkår 14 om foderkorrektion for fosfor.

5.2 OPBEVARING OG HÅNDTERING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vaskevand fra fjerkræstalde betragtes som restvand og kan i princippet udsprede hele året på harmoniarealer, såfremt jorden ikke er vandmættet, frosset eller snedækket.

Vaskevand fra stalde og servicebygning inkl. ægpakkeri udgør i nudrift ca. 400 m³ pr. år og ca. 650 m³ pr. år i ansøgt drift. Vaskevandet afledes til to vaskevandsbeholdere på hver 37 m³. Vaskevandet afsættes ligesom husdyrgødningen til gyllemodtager og udbringes på udspredearealer som flydende husdyrgødning.

Skulle det ikke være muligt at køre ud med restvandet pga. frossen jord eller lignende, vil vaskevandet blive opbevaret i gyllebeholderen ved Skartved (som tilhører plantebuget under Peter Møller Jensen). Der er dermed tilstrækkelig kapacitet i vaskevandsbeholderne.

Plantebuget modtager svinegylle fra fiktiv modtager. Gyllen vil kunne opbevares i gyllebeholderen på Gl. Skartved 48 og udsprede til de omkringliggende arealer

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vaskevand fra fjerkræstalde defineres som restvand og kan dermed udsprede på arealer med plantedække og gødningsnorm. Restvandet må tilføres arealerne året rundt men må ikke give anledning til unødige gener. Udbringningen af restvandet må desuden ikke finde sted på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord.

Kolding Kommune vurderer, at de generelle regler er tilstrækkelige til at regulere opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.

5.3 OPBEVARING OG HÅNDTERING AF FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Erfaringer fra fjerkræbranchen siger, at der produceres 22 kg gødning pr. høneplads pr. år med en vægtfylde på ca. 700 kg pr. m³. Der er 48.380 hønepladser i den eksisterende stald og 34.000 hønepladser i den nye stald, i alt 82.380 hønepladser. Der produceres derfor i alt 1.812 ton gødning pr. år (82.380 hønepladser x 22 kg gødning pr. høneplads pr. år).

Med en vægtfylde på ca. 700 kg pr. m³ svarer det til 2.589 m³ gødning (1.812.000 kg / 700 kg pr. m³).

Gødningshuset er 792 m² stort med mulighed for at opbevare gødning i op til 3 meters højde. Gødningshuset kan dermed rumme ca. 2.376 m³ gødning, svarende til 1.663 ton gødning. Gødningshuset har derfor en lagerkapacitet på 11 måneder.

Gødning fra fjerkræstaldene opbevares i gødningshuset indtil udspredning. Fast gødning fra fjerkræstalden føres via gødningsbånd 3 gange ugentligt til gødningshuset fra både skrabeægsstald og burægsstald.

Gødning køres ud fra gødningshuset to gange om året – om efteråret til raps og om foråret til korn. En del af dybstrøelsen fjernes løbende fra skrabeægsstalden via gødningsbåndet til gødningshuset. Efter hvert hold æglæggere dvs. ca. hver 60. uge, bliver skrabeægsstalden helt tømt for dybstrøelse, og dybstrøelsen køres til udspredning. Der anvendes kun sjældent markstakke og typisk kun i forbindelse med evt. omlastning forud for udspredning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler, hvoraf det blandt andet fremgår, at lagre af fast gødning uden daglig tilførsel skal overdækkes med kompostdug eller lufttæt materiale straks efter udlægning.

Bekendtgørelsens regel om overdækningen skal dels sikre mod nedsivning fra lageret og dels sikre mod ammoniakfordampning. Ved opbevaring af den faste gødning i gødningshus med betongulv med mulighed for opsamling af væske sikres omgivelserne mod nedsivning fra lageret.

Der anvendes hyppig udmugning med minimum 3 ugentlige udmugninger som virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen (for yderligere beskrivelse af effekten af hyppig udmugning henvises til BAT-beskrivelsen i afsnit 8). Hvis gødningsbåndene tømmes hver 3. dag, dvs. med to dages mellemrum, skal gødningshuset lukkes helt.

Såfremt der tilføres gødning til gødningshuset hver dag, kan lukningen af gødningshuset undlades, da der så er daglig tilførsel. Dette kræver dokumentation for daglig udmugning, hvilket betyder, at der skal muges ud hver 2. dag i hvert staldanlæg.

Ansøgningsystemets standardangivelse for andel dybstrøelse udbragt direkte ved konsumægsproduktion er 5 %, hvilket også er anvendt i projektet. I det konkrete tilfælde vil gødningshuset blive tømt to gange årligt for fast gødning, som køres direkte til udspredning. Dybstrøelsen fjernes løbende fra skrabeægsstalden samt efter hvert holdskifte.

Kommunen vurderer herefter, at de generelle regler sammen med nedenstående vilkår er tilstrækkelige til at regulere husdyrbrugets opbevaring og håndtering af fast gødning inkl. dybstrøelse.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår til opbevaring og håndtering af dybstrøelse inklusive fast gødning:

- 25.** Gødningsbånd fra begge staldanlæg skal tømmes mindst 3 gange ugentligt. Ved tømming af gødningsbånd hver dag kan lukning af gødningshuset undlades (tømning af gødningsbånd skiftevis hver 2. dag fra hvert staldanlæg).
- 26.** Der skal føres logbog, hvori følgende registreres:
  - tidspunkt for tømming af gødningsbånd i hvert af de to huse (start- og sluttidspunkt)
  - enhver form for driftsstop af gødningsbåndet med angivelse af årsag og varighed
  - logbogen skal opbevares i mindst fem år og forevises på forlangende.
- 27.** Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbåndene er ude af drift i en periode på mere end 2 uger.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 PÅVIRKNING AF BESKYTTET NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at fordampningen af ammoniak fra anlægget efter udvidelsen er på 5.572 kg kvælstof pr. år. I nudriften er fordampningen på 5.186 kg kvælstof pr. år.

Beregningerne er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som husdyrloven har fastlagt. Kravet er, at der skal ske en reduktion på 30 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde samt i stalde, hvor antallet af dyr ændres eller udvides – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem.

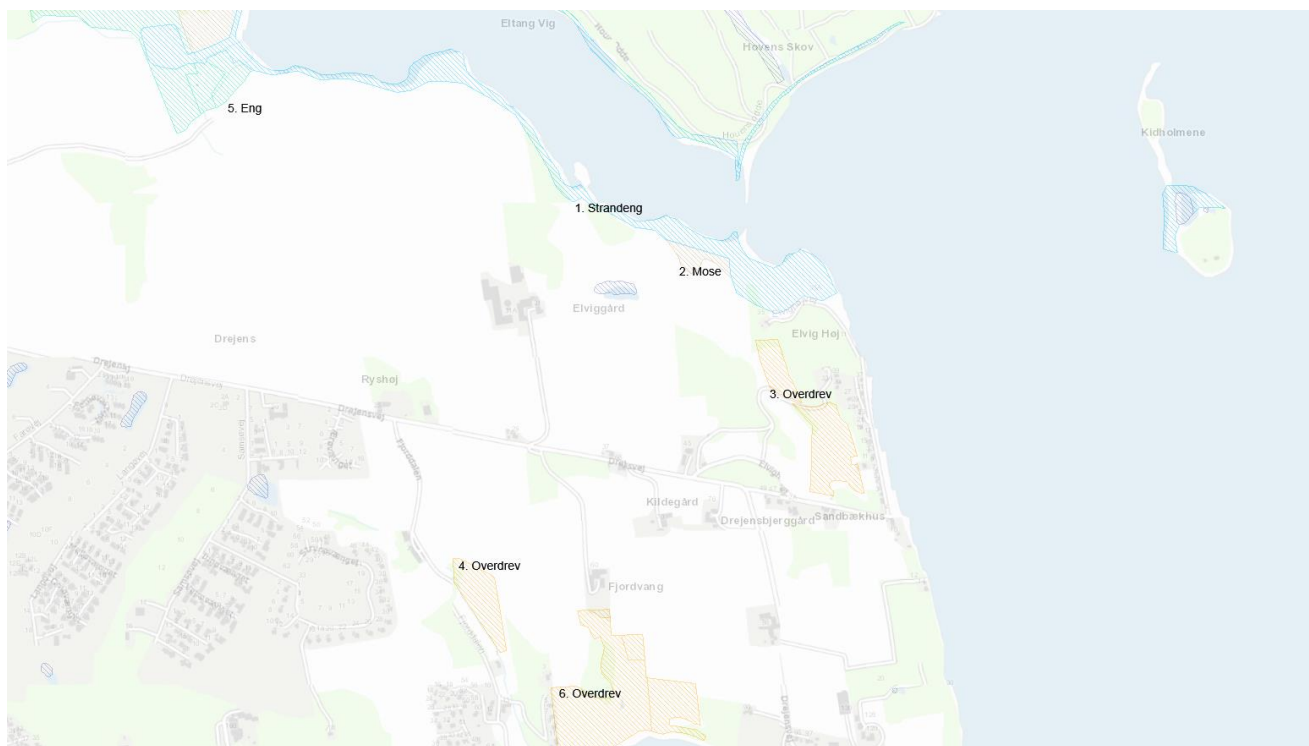
Ansøger har opfyldt dette krav og har derudover reduceret ammoniakfordampningen med yderligere 6.386 kg kvælstof pr. år.

Kolding Kommune har bedt om beregninger af ammoniakdepositionen på naturtyperne indenfor 1.000 m fra ejendommene (tabel 5 samt tilhørende figur). Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i udspretningsarealerne, men de grænser flere steder op til områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er Svanemosen, som er beliggende ca. 11 km syd-vest for ejendommen samt Lillebælt, beliggende ca. 9 km syd for ejendommen. Se nærmere beskrivelse i afsnit 6.2.

Tabel 5 Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter indenfor 1.000 meter af anlægget.

Nr.	Naturområdes placering i forhold til stald-anlæg	Kategori natur	Merdeposition (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
1	Strandeng ca. 275 m nord	3	0,2	2,2
2	Mose ca. 450 m nordøst	3	0	0,8
3	Overdrev ca. 750 m øst	3	0	0,4
4	Overdrev ca. 600 m syd	3	0	0,1
5	Eng ca. 750 m nordvest	3	0	0,2
6	Hede/overdrev ca. 780 m syd (§ 7-område)	2	0	0,1

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der ske væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % er overholdt for denne udvidelse i form af det valgte staldsystem og hyppig udmugning. Ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 6.386 kg N mere pr. år, end hvad der kræves for at overholde ammoniakreduktionskravet på 30 %.

En husdyrproduktion medfører en fordampning af ammoniak, hvor størstedelen afsættes inden for relativ kort afstand af stalde (0-300 m), og en mindre del afsættes i større afstand eller indgår som del af den diffuse baggrundsbelastning. Baggrundsbelastningen i området er sidst beregnet til 13,9 kg N/ha/år (2012-data), og har været faldende i forhold til beregningerne fra 2009 (16,5 kg N/ha/år).

Det nærmeste § 7-område, et hede/overdrev, er beliggende ca. 780 m syd for ejendommen. Totaldepositionen på maksimalt være på 1 kg N pr. ha pr. år. Den samlede totalbelastning er beregnet til 0,1 kg N pr. ha pr. år fra projektet. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre en forringelse af det pågældende § 7-område.

Ved vurderingen af om udvidelsen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsforandringer i nærliggende naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, skal der tages udgangspunkt i, om det ansøgte vil indebære en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år. Ved en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som hovedregel ikke medføre, at der sker en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

Der er flere naturområder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i umiddelbar nærhed af ejendommen. Kolding Kommune har i juli 2012 besigtiget naturområderne med henblik på at vurdere deres tilstand og behov for beskyttelse. Der er desuden beregnet ammoniakdeposition til de naturpunkter, som er beliggende indenfor 1.000 meter af anlægget jf. tabel 5.

Der findes ikke naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor 1.000 m fra staldanlægget, som tilføres over 1 kg som følge af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget. På den baggrund finder kommunen ikke grundlag for at stille skærpede vilkår til ammoniakemissionen fra anlægget.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen ikke vil medføre en forringelse af naturområderne pga. opblanding i atmosfæren, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse af naturområderne. Der stilles ikke vilkår i forbindelse med dette afsnit, idet reduktion af ammoniakemissionen er behandlet andre steder i godkendelsen.

6.2 AMMONIAK OG INTERNATIONALE NATURBESKYTTelsesOMRÅDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens bygninger ligger i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder Svanemose og Lillebælt er beliggende henholdsvis ca. 11 km syd-vest og ca. 9 km syd for ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På baggrund af projektets karakteristika, placering og potentielle miljøpåvirkninger vurderer Kolding Kommune, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning, fosforoverskud og ammoniakfordampning, der skal konsekvensvurderes i forhold til Natura 2000-områder. De konkrete næringsstofferegninger vedrørende kvælstofudvaskning og fosforoverskud er beskrevet i afsnit 7.3.

Konsekvensvurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af de internationale naturbeskyttelsesområder og slutrecipienterne er foretaget på baggrund af de beregninger af ammoniakfordampning, der er lavet i det elektroniske ansøgningssskema. Der er herudover taget udgangspunkt i den opgørelse af sårbarhed og det beskyttelsesniveau, der er i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser.

Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-område "Lillebælt", Habitatområde nr. 96 og fuglebeskyttelsesområde nr. 47 og Ramsar-område nr. 15. Det vurderes, at det marine habitatområde, Lillebælt, ikke vil blive påvirket af ammoniakfordampning fra produktionsanlægget som følge af naturtypens karakteristika samt afstand til husdyrbruget.

Det nærmeste terrestriske internationale naturbeskyttelsesområde er EF-habitatområde 250 Svanemose. Svanemose er en højmosse. Tålegrænseintervallet overfor kvælstof på højmoser er 5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er sidst beregnet til 13,9 kg N/ha/år (2012-data), hvilket er over tålegrænseintervallet for naturtypen. Baggrundsbelastningen har dog været faldende i forhold til beregningerne fra 2009 (16,5 kg N/ha/år).

Produktionsanlægget ligger langt fra det internationale naturbeskyttelsesområde, Svanemose. På baggrund af afstanden og opblanding i atmosfæren, projektets størrelse (ammoniakfordampning) og den fremherskende vindretning er det vurderet, at projektet ikke vil påvirke Svanemosen væsentligt med luftbåren ammoniak, da selv baggrundsbelastningen ligger over naturtypens tålegrænse.

Endvidere er ammoniakfordampningen reduceret yderligere i forhold til beskyttelsesniveauet fastsat i loven som følge af BAT-krav, som vurderes at være proportionalt med den aktuelle husdyrproduktion.

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektudvidelsen ikke vil medføre nogen negativ målbar påvirkning fra luftbåren ammoniak af de internationale naturbeskyttelsesområder. Der er derfor ikke stillet yderligere vilkår til beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder.

6.3 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I bilag 6 findes der en opgørelse over dyrearter, som findes, eller potentielt kan findes, i den sydjyske natur, og som er på bilag IV i EF-habitatdirektivet. I bilaget findes der endvidere en kortfattet konsekvensvurdering af projektet på de relevante arter. I henhold til EF-habitatdirektivets bilag IV er de nævnte dyrearter strengt beskyttede, og medlemslandene er forpligtede til at beskytte bilag IV-arter og sikre, at deres levesteder ikke forringes.

Flere af arterne, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune, men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af produktionsanlægget på Elviggård Hønseri K/S, men det kan ikke afvises, at de forefindes.

Nærmeste registreringer er arterne bæk-lampret og løvfrø. Bæk-lampret er registreret nedstrøms i Gudsø Mølleå, som løber tæt ved de nordlige udbringningsarealer. Der er registreret løvfrø i flere vandhuller grænsende op til eller i umiddelbar nærhed af de sydlige udbringningsarealer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Produktionsanlæggets ammoniakemission reduceres som følge af udvidelsen, så det vurderes, at de omkringliggende naturområder ikke ændrer karakter, som vil have indflydelse på bilag IV-arter og deres levesteder.

Da der generelt er løvfrø i flere af de omkringliggende vandhuller ved Kurkmark og Gl. Skartved kan det ikke udelukkes, at alle vandhullerne med mellemrum huser løvfrø (se bilag 8).

Det vurderes, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller på arealerne, som følge af projektet, idet der ikke foretages ændringer af vandhullerne og ammoniakdepositionen er lav fra udbringning af husdyrgødning. Kolding Kommune vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder.

6.4 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lugtemission forekommer fra produktionen fra selve staldanlægget og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalddene til forskellige beboelsestyper. Af tabellen fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Tabel 6. Geneafstande fra ejendommen til områder (fuld produktion)

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand fra ejendommen til områdedypen	Korrigeret geneafstand ansøgt	Afstanden fra ejendommen til områdetypen
Byzone (Drejens boligby)	436 m	436 m	~ 437 m
Samlet bebyggelse	245 m	-	~ 424 m
Enkelt bolig	138 m	-	~ 339 m

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i begge stalde.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor samlet bebyggelse og byzone er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og til områdetyperne byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig.

Ved håndtering af husdyrgødning fra lagre og ved udbringning til arealerne vil der altid kunne forekomme lugtgener, men vurderes ikke at være mere end, hvad der kan forventes i landzone.

Kolding Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone samt samlet bebyggelse i landzone er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

6.5 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der tilstræbes god renholdelse i og omkring staldene, og rester af foder fjernes. Statens skadedyrlaboratoriums retningslinjer følges. Der er ikke risiko for fluegener i forbindelse med hønseholdet, da hønsene æder fluelarverne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at udvidelsen ikke medfører risiko for tilhold af skadedyr og forekomst af fluer.

6.6 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til- og frakørsel til ejendommen sker via Drejensvej. Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog, at det sker i tidsrummet 5.00 til 20.00 og ikke på søndage og helligdage. Kørsel med husdyrgødning er dog sæsonbetonet. Det foregår primært indenfor ovennævnte tidsrum men kan i perioder med spidsbelastning forekomme udenfor normal tidsrum. Afhentning af æg sker allerede på nuværende tidspunkt på alle tider af døgnet, og det ændres ikke med projektet.

Arealerne ligger nord (Eltang, Drejensvej, Gudsø Engvej i Fredericia Kommune) og syd for Kolding Fjord (Gl. Skartved, Kurkmark). Til arealerne syd for Kolding køres ad offentlig vej. Der køres med lastbil med ca. 30 tons møg pr. læs til disse arealer. Der køres i alt ca. 800 ton gødning til arealerne syd for Kolding Fjord. Øvrig transport med husdyrgødning til arealer nær ejendommen foregår med traktor.

Tabel 7. Antal transporter før og efter fuld udvidelse

Transporter	Antal pr. år (nudrift)	Antal pr. år (ansøgt)
Levende dyr til ejendommen	5	10
Døde dyr	25	25
Foder	52	52
Brændstof	5	5
Afhentning af æg	105	105
Husdyrgødning (med lastbil)		
- Sydlige arealer (30 tons/træk)	0	30
Husdyrgødning (med traktor)		
- Udbringning til mark	125	200
Øvrige	10	15
Transporter i alt	327	442

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Stigningen i transporter på ca. 35 % er en begrænset stigning taget i betragtning, at der sker en 64 % forøgelse i DE. Transport med husdyrgødning er den transporttype, der stiger mest ved udvidelsen. Kommunen vurderer, at transport af husdyrgødningen ikke afviger fra, hvad der må betragtes som forventeligt i et område udpeget til jordbrugsformål. De øvrige transporter er på samme niveau både før og efter udvidelsen. Niveauet af transporter må derfor antages at være acceptabelt.

Transport af husdyrgødning til udbringning på markerne vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 6. Transporter til de fleste arealer vil nødvendigvis foregå af offentlig vej men under hensyntagen til trafikken i området. Transporter til fjernere liggende arealer foretages med lastbil. Kommunen vurderer, at antallet af transporter er normalt for denne type og størrelse af husdyrproduktion.

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Kommunen vurderer, at de anførte transporter til ejendommen ikke bidrager væsentligt i forhold til den samlede trafikbelastning i området og ikke vil give anledning til væsentlige gener for områdets beboere.

Kommunen har endvidere vurderet, at der ikke er behov for at stille vilkår for tidspunkter for kørsel med husdyrbrugets egne køretøjer, da dette fortrinsvis sker på hverdage og i dagtimerne.

6.7 STØJ, STØV OG LYS FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger oplyser, at der ikke forekommer særligt støjende aktiviteter ud over normalt forekommende ved landbrugsdrift. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

Øvrige støjklender er kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel af foder og dyr samt levering af råvarer og afhentning af æg. Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid på hverdage.

Der kan forekomme kortvarige støvgener i forbindelse med indblæsning af foder og i forbindelse med rengøring af stald. Derudover vil transport i almindelighed forårsage støv på ubefæstet vej.

Der er installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Der er ikke lysplader i taget, hvorfor der ikke vil være fjernpåvirkning fra staldlys. Der er udendørsbelysning ved servicebygningen, laden samt maskinhuset. Disse lys er tændt efter behov.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse jf. tabel 8.

Tabel 8: Ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt i et hvert punkt uden for skel

DAG			
Mandag-fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
AFTEN			
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
NAT			
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med kommunen. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Transportstøj er ikke omfattet af de nævnte støjgrænser. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende som følge af afstanden til naboer samt projektets udformning. Der er ikke foretaget støjbergningsregninger, idet projektet som udgangspunkt vurderes at kunne overholde støjkravene. Der er ikke stillet særlige vilkår vedrørende støj.

Det forventes ikke, at støvgener fra produktionsanlægget vil give væsentlige problemer primært på grund af afstanden til naboer. Dog anbefales det, at al transport til og fra bedriften, for at begrænse støvgener, skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Der er ikke stillet særlige vilkår vedrørende støv fra anlæg og maskiner.

Det vurderes, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering, afstand til nærmeste naboer samt afskærmende beplantning.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Godkendelsen omfatter alle arealerne tilknyttet plantebruget på Drejensvej 31 med CVR-nummeret 11209432. Der indgår en fiktiv gylleaftale.

Nedenstående skema viser, hvordan bedriftens arealer er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder i henholdsvis Kolding og Fredericia Kommune:

	I alt, ha	Nitrat-klasse 1-3, ha	Fosforklasse 1-3, ha	Nitratfølsomt indvindingsområde, ha
Ejede/forpagtede arealer, Kolding Kommune	356,8	152,8	0,9	161,6
Ejede/forpagtede arealer, Fredericia Kommune	11,4	0	0	0

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De ejede og forpagtede udbringningsarealer beliggende i Kolding Kommune blev i juli 2012 besigtiget af kommunen. Der er benyttet virkemidler for at reducere udvaskningen af fosfor og kvælstof til overfladevand samt nitrat til grundvand. I de følgende afsnit er fosfor- og kvælstofproblematikken nærmere beskrevet.

Ca. 11,4 ha af udbringningsarealerne er beliggende i Fredericia Kommune. Fredericia Kommunes bemærkninger fremgår af bilag 11.

Påvirkningen af naturområder fra udbringningsarealer er i høj grad et randfænomen og vil derfor normalt ikke påvirke større dele af naturområdet.

Ved afstande på over 100 meter mellem udbringningsarealet og naturområdet vil der sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha – uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Ved meget store udbringningsarealer (over 100 ha) vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha.

7.2 PÅVIRKNING AF GRUNDVANDET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ca. 162 ha af de ejede og forpagtede arealer er beliggende i områder, som er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) (bilag 8).

Det elektroniske ansøgningssystem har beregnet udvaskningen af kvælstof til 44 mg nitrat pr. liter fra rodzonen til grundvandet i ansøgt drift, hvilket er uændret i forhold til nudrift. Der benyttes ekstra efterafgrøder som virkemiddel.

Det nye og eksisterende staldanlæg ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser, men hvor grundvandsbeskyttelsen på baggrund af jorden geologi er forholdsvis god.

Både det eksisterende og nye staldanlæg er beliggende udenfor indvindingsoplandene til vandværker. Markerne ved Gl. Skartved syd for Kolding Fjord er beliggende indenfor indvindingsoplandet til Bjert-Stenderup Vandværk. Markerne ved Eltang nord for Kolding Fjord ligger i indvindingsopland til Strandhuse Vandværk. Markerne ved Kurkmark, Drejensvej og Gudsø Engvej i Fredericia Kommune er beliggende udenfor indvindingsoplande til vandværker.

Alle marker er beliggende mere end 300 m fra selve vandværksboringerne bortset fra mark 47, som ligger ca. 80 m fra en vandværksboring tilhørende Strandhuse-Nr. Bjert Vandværk. Marken ligger ligeledes i NFI, og udvaskningen er beregnet til 44 mg nitrat pr. liter fra rodzonen.

Markerne beliggende ved Gl. Skartved er beliggende i et område, hvor der er udarbejdet en indsatsplan til grundvandsbeskyttelse. Markerne ved Eltang er beliggende i et område, hvor indsatsplaner er under udarbejdelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Dele af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. Det fremgår af beregningerne, at udvaskningen er 44 mg/l til grundvandet i både nudrift og ansøgt drift. Dermed er det generelle beskyttelsesniveau på 50 mg/l til grundvandet overholdt.

Der foreligger en indsatsplan for drikkevand for området Agtrup-Sdr. Bjert. Ved vurdering af ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug i områder med en vedtaget indsatsplan skal retningslinjerne med hensyn til acceptabel nitratudvaskning være styrende for miljøgodkendelsen.

Kriterierne i indsatsplanen for Agtrup-Sdr. Bjert er, at udvaskningen i de mest restriktive områder ikke må overstige 50 mg nitrat pr. liter. Da udvaskningen er beregnet til 44 mg nitrat pr. liter vurderes projektet ikke at være i modstrid med retningslinjerne for indsatsplanen for drikkevand for Agtrup-Sdr. Bjert.

Da indsatsplanen omfattende arealerne ved Eltang endnu ikke er færdig, må udvaskningen ikke stige, såfremt den er over 50 mg nitrat pr. liter. Da udvaskningen fra alle arealer beliggende i NFI er på 44 mg nitrat pr. liter, er betingelserne overholdt.

Forudsætningen for at opnå en udvaskning på højst 50 mg nitrat pr. liter til grundvandet er at der i ansøgningen er indsat 2 % ekstra efterafgrøder.

Der indsættes derfor vilkår om ekstra efterafgrøder. Idet vilkåret også vil medvirke til at reducere udvaskningen til overfladevand, vil der ikke blive stillet vilkår om placering af efterafgrøderne. Der stilles vilkår om, at markstakke med husdyrgødning ikke må etableres på markerne beliggende i NFI. Vilkåret om placering af markstakke vil ligeledes tilgodese indsatser i indsatsplanen for Agtrup-Sdr. Bjert.

Det vurderes at ved overholdelse af vilkårene i godkendelsen, vil udbringningen af husdyrgødning ikke have en væsentlig indvirkning på grundvandet.

VILKÅR

Der er stillet følgende vilkår til påvirkning af grundvand:

- 28.** Der skal hvert år etableres 2 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder beregnes af det samlede efterafgrødegrundareal og skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder.
- 29.** Markstakke med husdyrgødning må ikke placeres på arealer beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland (bilag 7).

7.3 PÅVIRKNING AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger ikke op til vandløb. Arealer, som grænser op til vandløb, er ikke skrånende. De skrånende arealer dyrkes ikke. Der er etableret den lovpligtige plantedækkede, ugødede og udyrkede bræmme, som forhindrer overfladisk afstrømning og brinkerrosion.

Nærmeste beskyttede vandhul er beliggende ca. 240 m øst for ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Søer og vandløb påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning af næringsstoffer til recipienterne. Søer og vandhuller er særlig følsomme overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstof-tilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften. Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små vandhuller, at der kan ses bort fra denne.

Nogle af markerne grænser op til vandløb og vandhuller, eller der ligger vandhuller inde på marken. Der er enkelte steder med hældninger på over 6 grader. Det vurderes, at den generelle lovgivning vil være tilstrækkelig til at beskytte søer og vandløb, idet der vil være krav om en 20 meter bræmme, hvor husdyrgødning ikke må udbringes som følge af hældninger over 6 grader.

Kommunen har på baggrund af besigtigelse og kortanalyse vurderet, at der ud over ovennævnte ikke er udbringningsarealer ned til vandløb og vandhuller med så stor hældning, at der kan forventes erosion med deraf følgende kraftig tilførsel af sediment og næringsstoffer. Det vurderes således ikke nødvendigt med yderligere bræmmer udover de lovpligtige bræmmer og randzoner langs vandløb og vandhuller.

7.4 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL OVERFLADEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ca. 41 % af udbringningsarealerne ved Gl. Skartved og Kurkmark (ca. 152,8 ha) afvander via Binderup Mølleå-systemet til Natura 2000-området "Lillebælt Bredning" beliggende 3 km øst for nærmeste udbringningsareal.

De resterende arealer i Kolding Kommune afvander til henholdsvis Kolding Inder- og Yderfjord (i alt ca. 204,0 ha), som ikke er et Natura 2000-område. Ca. 44 ha af disse afvander til Kolding Inderfjord, mens de resterende ca. 160 ha afvander via Nr. Bjert Bæk og Gudsø Mølleå til Kolding Yderfjord.

Alle udbringningsarealerne afvander til oplande, hvor husdyrtrykket er faldende, hvilket betyder, at bedriften ikke skal overholde krævet om planteavlslniveau.

Arealerne beliggende syd for Kolding Fjord ligger i opland til Natura 2000-område (Lillebælt), der er overbelastet med fosfor. Der er udtaget jordprøver i 2013, og fosfortallene varierer fra Pt 1,3 til Pt 3,9.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ca. 41 % af de ejede og forpagtede arealer afvander til Lillebælt Bredning. Lillebælt Bredning afvander til Lillebælt, som er Natura 2000-vandområde. De resterende arealer afvander til hhv. Kolding Inder- og Yderfjord. Dyretrykket er faldende i alle tre oplande.

Udbringningsarealerne beliggende i oplandet til Lillebælt Bredning afvander til et Natura 2000-område (Lillebælt). Udvasningen fra rodzonen er beregnet til ikke at må være højere end 85,47 % af det gældende dyretryk.

På baggrund af det valgte referencesædskifte S2, et dyretryk på 1,40 DE/ha samt 2 % ekstra efterafgrøder er der beregnet en gennemsnitlig udvaskning af kvælstof til overfladevand på 44,9 kg N/ha.

Lillebælt Bredning og opland:

Ca. 153 ha af udbringningsarealerne afvander via Midtskov-Sejrum Bæk, Østergård Bæk og Binderup Mølle Å-systemet til Lillebælt Bredning, der dækker ca. 265 km² havoverflade. Oplandene til Hejls Nor, Avnø Vig og Haderslev Fjord er ikke medregnet i oplandet til Lillebælt Bredning, idet disse i vandplanen opgøres som selvstændige kystvande i vandplanen med hver deres oplande.

Derfor er oplandet forholdsvis begrænset i forhold til havoverfladen. Oplandet til Lillebælt Bredning er på ca. 12.900 ha. Udbringningsarealerne udgør ca. 1,2 % (153 ha/12.900 ha) af det samlede opland.

Lillebælt Bredning er delvandopland til det internationale beskyttelsesområde Natura 2000-område (Lillebælt nr. 112), som består af habitatområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området er bl.a. arterne Marsvin, Skæv Vindesnegl og Sump Vindesnegl samt naturtyperne sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer. Se bilag 10 for det fulde udpegningsgrundlag.

Lillebælt Brednings tilstand og målsætning:

I henhold til vandplanen for Hovedvandopland 1.11 Lillebælt/Jylland er Lillebælt Bredning belastet med næringsalte, og det vurderes, at målsætningen ikke er opfyldt. Natura 2000-området Lillebælt opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge vandplanen bl.a. den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget.

I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning på 23,0 kg N/ha, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Lillebælt Bredning på 296.700 kg årligt.

Basisanalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt om en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitratklasse 1, 2, og 3 samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

KOMMUNENS VURDERING I FORHOLD TIL LILLEBÆLT BREDNING

Da en øget næringsstofbelastning er problematisk for miljøtilstanden for Lillebælt Bredning, skal beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning på arealerne beliggende i oplandet til Natura 2000-området skærpes.

Miljøstyrelsen har fastlagt følgende afskæringskriterium for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevand:

Et projekt med husdyrbrug kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande i Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter er opfyldt:

- 1) Kumulative effekter: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007.
- 2) Projektet i sig selv: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 procent af den samlede nitratudvaskning.

Ad. 1 Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

I vurderingen af, om det ansøgte projekt i kumulation med andre husdyrbrug i oplandet til Lillebælt Bredning har en skadevirkning, har Kolding Kommune anvendt de data for udviklingen i husdyrtryk, som Miljøstyrelsen har stillet til rådighed i december 2014. Udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Lillebælt Bredning fremgår af tabellen nedenfor.

Udviklingen i antal DE i oplandet til Lillebælt Bredning			
	Lillebælt Bredning	Udvikling ift. 2007	Udvikling ift. 2007
2007	7511 DE	0	0
2008	7299 DE	-212 DE	-2,8 %
2009	6304 DE	-1207 DE	-16,1 %
2010	6310 DE	-1201 DE	-16,0 %

2011	6669 DE	-842 DE	-11,2 %
2012	6423 DE	-1088 DE	-14,5 %
2013	6102 DE	-1409 DE	-18,8 %
2014	5761 DE	-1750 DE	-23,3 %

Ved direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår (dec. 2014) og niveauet pr. 1. januar 2007 er udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Lillebælt Bredning faldet med 23,3 %. Ved en opgørelse under anvendelse af lineær regression er det fundet, at forklaringsgraden er høj ($R^2 = 0,74$). Udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Lillebælt Bredning er faldet med 19,4 % fra 2007 til 2014 udregnet ved lineær regression.

Da oplandet til Lillebælt Bredning er mindre end 10.000 DE vurderer Kolding Kommune desuden, at det er nødvendigt at supplere med lokal viden om udviklingen i husdyrtrykket i oplandet for at kunne vurdere de kumulative effekter. Indenfor oplandet til Lillebælt Bredning har Kolding Kommune ikke kendskab til yderligere tilladelser, som giver en forøgelse af dyreenhederne i oplandet.

I vurderingen af om projektet i kumulation med andre projekter og planer har en skadevirkning, skal andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktion inddrages. Med projekter og planer i Habitatdirektivets forstand menes nye og realiserbare projekter. Kolding Kommune er ikke bekendt med andre projekter og planer, som kan give en øget nitratudvaskning i oplandet.

Som følge af at udviklingen i antal dyreenheder har været faldende siden 2007 i oplandet til Lillebælt Bredning skal projektets kvælstofudvaskning fra rodzonen ikke nedbringes til et niveau, som svarer til planteavlbrug. Beregninger viser en udvaskning fra rodzonen på 44,9 kg N/ha/år i det ansøgte projekt.

Kommunen har sikret, at kvælstofudvaskningen fra rodzonen ikke overstiger 44,9 kg N/ha/år ved udbringning af husdyrgødning på arealerne ved at stille vilkår om ekstra efterafgrøder.

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet i kumulation ikke vil medføre en skadevirkning på Natura 2000-området samt yngle- og rasteområder for beskyttede arter.

Ad. 2 Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Udbringningsarealet til Lillebælt Bredning er 153 ha, og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger 44,9 kg N/ha fra rodzonen. En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat i jorden. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er mellem 50 % og 75 % ifølge Danmarks Miljøundersøgelser. Udvasningen fra rodzonen antages dermed at reduceres med ca. 62,5 %.

Ifølge Miljøstyrelsens bilag af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen, og beregningen er foretaget via husdyrgodkendelse.dk.

Natura 2000-området Lillebælt Bredning	
Opland til Natura 2000 området Lillebælt Bredning	12.900 ha
Nuværende kvælstofbelastning fra land til Natura 2000-området	296.700 kg N/år
Det ansøgte projekt	
50-75 % reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen)	Gns. 62,5 %
Areal til udspredding i oplandet til Lillebælt Bredning	153 ha
Udvasning fra rodzonen (jf. ansøgningskemaet)	44,9 kg N/ha/år
Udvasning fra projektet til Lillebælt Bredning (44,9 kg N/ha/år x 0,375 x 153 ha)	2.576 kg N/år
Kvælstofudledning fra projektet som procent af den samlede udledning til Lillebælt Bredning (2.576 kg N/år/296.700 kg N/år x 100)	0,87 %

Projektet bidrager således med mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning til Lillebælt Bredning. Kolding Kommune vurderer på den baggrund, at projektet i sig selv ikke kan medføre en skadevirkning på Natura 2000-området samt yngle- og rasteområder for beskyttede arter.

Ved overholdelse af de fastsatte vilkår i godkendelsen vurderes det samlet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre vil kunne medføre en væsentlig målbar skadevirkning fra udbringningsarealerne til Lillebælt Bredning og dermed ikke forringer tilstanden i det internationale naturbeskyttelsesområde Lillebælt.

KOMMUNENS VURDERING I FORHOLD TIL KOLDING INDER- OG YDERFJORD

De resterende arealer afvander til henholdsvis Kolding Inderfjord (ca. 44 ha) og Kolding Yderfjord (ca. 160 ha). Begge vandoplande har et faldende husdyrtryk i forhold til udgangspunktet i 2007. Projektet vil i kumulation med andre projekter derfor ikke medføre skade på vandoplandene.

Kvælstofudledningen fra projektet i sig selv er på 0,11 % til Kolding Inderfjord og 3,65 % til Kolding Yderfjord, hvor afskæringskriteriet begge steder er 5 %. Projektet kan dermed heller ikke i sig selv antages at have en skadevirkning på disse to vandoplande.

Kolding Kommune vurderer derfor samlet at ved overholdelse af de fastsatte vilkår i godkendelsen, vil projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre kunne medføre en væsentlig målbar skadevirkning fra udbringningsarealerne på Hejls Nor, Kolding Inderfjord eller Lillebælt Bredning.

KOMMUNENS VURDERING I FORHOLD TIL FOSFOR

Arealerne beliggende syd for Kolding Fjord ligger i opland til Natura 2000-område (Lillebælt), der er overbelastet med fosfor. Der er udtaget fosfortal i efteråret 2013. Fosfortallene varierer fra Pt 1,3 til Pt 3,9. Da fosforoverskuddet er under 4 kg P pr. ha pr. år er fosforkravet opfyldt.

Projektet overholder husdyrlovens krav om fosforoverskud. Der er således ikke grundlag for at stille skærpede vilkår til fosfor.

SAMLET VURDERING

Med det angivne referencesædskifte, arealernes placering i forhold til jordbundstype og placering samt 2 % ekstra efterafgrøder er beskyttelsesniveauet for kvælstof til overfladevand overholdt.

Der er til godkendelsen vedlagt aktuelle data med fosfortal udtaget i 2013 for ejede og forpagtede udbringningsarealer beliggende i fosforklasse. Fosfortallene er under Pt 4,0.

Projektet overholder de generelle lovkrav med hensyn til fosfor til overfladevand, som de er fastlagt i lovgivningen uden særlige virkemidler til reduktion af fosfor. De væsentligste bidrag til fosfortilførsel til overfladevand kommer fra brinkerosion og via dræn. Kommunen vurderer, at de generelle bræmme krav herunder randzoner er tilstrækkelige til at imødegå overfladisk afstrømning.

Ud fra ovenstående vurderes det, at projektet overholder beskyttelsesniveauet for fosfor- og kvælstofoverskuddet til Lillebælt, Kolding Inder- og Yderfjord. Kommunen vurderer ligeledes, at der ikke er grundlag for at skærpe det generelle beskyttelsesniveau, idet det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil forhindre, at vandområderne kan bevæge sig imod gunstigere bevaringsstatus.

8 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)

For § 12 husdyrbrug skal der som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- ❖ Management (ledelses- og kontrolrutiner)
- ❖ Foder
- ❖ Staldindretning
- ❖ Forbrug af vand og energi
- ❖ Opbevaring og behandling af husdyrgødning
- ❖ Udbringning af husdyrgødning

Ansøger oplyser følgende om anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

MANAGEMENT (LEDELSES- OG KONTROLRUTINER)

Baggrund

På Elviggård Hønseri K/S produceres efter udvidelsen konsumæg i to stalde. En burægsproduktion i berigede bure med gødningsbånd samt en skrabeægsproduktion i voliere med gødningsbånd og skrabeareal.

En æglæggende høne starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstald i ca. 16–18 uger, før den er udvokset og klar til at kønsmodne og lægge æg. Kort tid før æglægningen starter, flyttes hønniken fra opdrætsstald og over i ægproduktionsanlægget. En høne kan producere æg i ca. 60 uger. Det er den tid, den holdes i æglæggestalden. Hønen har altså udført sin mission i løbet af ca. 76- 80 uger, hvorefter den typisk vil ende som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans.

Æglæggestaldene.

Produktionen foregår efter alt ind – alt ud. Vilklårene for ægproduktion er fastlagt i bekendtgørelse om beskyttelse af æglæggende høner.

Drift af staldanlæggene

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøringen og vedligeholdelsen af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold, hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft. Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Forrum og silo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte. Fælles ægpakkerum, kølerum mm. rengøres dagligt. Rengøringen og vedligehold afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye hønniker gennemskyldes vandsystem, foder- og ventilationsanlæg afprøves, og stalden tempereres. Der puttes strøelse i strøelsesbakkerne.

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres, at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klima skal være optimal for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt, og ægtransporten overvåges. En gang dagligt indsamles æggene, og tidspunktet afpasses så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag, de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg.

Ugentlige arbejdsopgaver

Mindst 3 gange om ugen fjernes den faste gødning fra gødningsbånd og transporteres til gødningshuset. Hver uge tilsættes yderligere strøelsesmateriale til strøelsesbakkerne. Kølerum rengøres ca. en gang om ugen.

BAT

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Der foretages dagligt eftersyn og løbende service på driftsanlægget efter behov.
- Der er datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation.

FODER

Foderplanen udarbejdes således, at anvendelse af nyeste viden indenfor fodring inddrages. Der anvendes tørfoder til hønsene, som er tilpasset hønsenes udviklingstrin (alder) og produktion - dvs. fasetilpasset fodring. Det indkøbte foder er tilsat fytase, som sikrer, at fosforet i foderet udnyttes bedre, hvorved det er muligt at anvende en mindre mængde fosfor i foderet.

Mulighederne for at optimere på fodertildelingen herunder reduktion af protein og fosfor i foderet, er dårligt videnskabeligt belyst. Fjerkræ er generelt sårbare overfor mindre udsving i fodrets næringsstofindhold. Ved reduktion af eksempelvis fosfor opstår meget hurtigt problemer med hønsenes holdbarhed (knoglestyrke mv.).

Der anvendes en fodertilpasning for tildeling af råprotein og fosfor i begge produktionsgrene (se nærmere beskrivelse under afsnittet om fodertilpasning).

På ejendommen blandes indkøbt foder med hvede. Færdigfodret opbevares i udendørs siloer. Der opstilles fodersiloer i forbindelse med den nye stald.

STALDINDRETNING

BAT og staldsystemer

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der forskellige definitioner på, hvad BAT er. Der er både referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) og BAT bladene.

I BREF står der, at staldsystemet "Beriget Buranlæg" til konsumægproduktion er BAT. Endvidere findes der BAT-byggebladet "Hyppig Udmugning" for burægsproduktion samt for æglæggende høns, som ikke holdes i bur.

Der findes til dato to BAT-byggeblade, der vedrører fjerkræproduktion. Det omhandler systemer til at nedsætte ammoniakfordampningen. Det ene er "Æglæggere, skrabeægsstald. Skrabeægsstald med gødningstørring" og det andet er "Æglæggere, beriget burægsstald. Gødningsbånd og hyppig udmugning".

Der anvendes etagesystem med gødningsbånd til skrabeægsproduktionen. Gødningsbånd fjerner løbende gødningen fra stalden. I eksisterende stald anvendes bure med gødningsbånd. Også her fjernes gødningen løbende fra båndet.

Normen for de valgte staldsystemer er udmugning en gang om ugen. Efter udvidelsen øges frekvensen for udmugning til 3 gange ugentligt. Staldsystemet lever således op til Miljøstyrelsens BAT blad.

Ventilation:

Ved nye stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt. For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Øget modstand i ventilationssystemer undgås ved at holde ventilationssystemet rent.

Det er ikke muligt at benytte naturligt ventilerede stalde. Der anvendes frekvensstyret ventilation, som hindrer overventilering. Øget modstand i ventilationssystemer undgås gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans ved holdskifte.

Luftvaskere.

Der findes BAT-blade ang. luftvaskere. Disse er afprøvede og testede i svinestalde.

Rensning af ventilationsluften biologisk eller med syre er som eneste mulige alternative teknologi fravalgt, idet der med det valgte staldsystem opnås en effekt, som næsten er lige så god som ved rensning af afgangsluften. Fordelen ved det valgte staldsystem er, at ammoniakken fjernes allerede ved kilden, hvilket medfører et markant forbedret staldmiljø for dyr og personale.

En luftrenser er blevet afprøvet i en slagtekyllingestald over en periode på et hold kyllinger (35 dage). Denne renser er ikke sat i produktion, da afprøvningen viste en række problemstillinger, der skal løses, før den evt. bliver sat i produktion.

I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, og det sætter sig i renseren, som derved får reduceret effekt. Den ansøgte produktion har en holdrotationsperiode på 56 uger. Dette gør, at driftsstabiliteten ikke kan forventes at være tilfredsstillende.

Anlæg til luftrensning har desuden et stort energiforbrug, og teknikken har vist sig vanskelig implementerbar i fjerkræproduktioner pga. problemer med tilstopning af filtrene med dun og fjer. De få afprøvninger, der er gennemført, har således vist, at filtrene er driftsmæssigt ustabile og meget vedligeholdelseskrævende.

På den baggrund er luftvaskere fravalgt i denne ansøgning, da det ikke kan anbefales at opsætte en prototype luftvasker med udokumenteret driftsstabilitet og driftsøkonomi.

Biologisk luftrensning.

Der er ingen BAT-blade med biologisk luftrensning. Det er endvidere ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stalde med holddrift, hvor stalden står tom i en længere periode.

FORBRUG AF VAND OG ENERGI

Energi:

I æglæggestaldene bruges der normalt kun varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder. Der er således ikke fast monteret varmesystem i staldene.

Der er fravalgt varmegenindvinding, da der ikke er et varmebehov i produktionen, hvor varmen fra genindvinding kan afsættes. Alle dyr vil have samme alder i staldanlægget.

Strøm

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen. For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget, der kan regulere i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Belysning

Der vælges belysning, som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd. Der opsættes lysstofrør (sparepærer) med lysdæmper. Der anvendes en type lysdæmper (højfrekvent) med et lavt effekttab. Der er ingen LUX-styring (dagslysregulering), da der ikke er vinduer eller lysplader i produktionsdelen.

Følgende er tilvalg af BREF:

- Timerindstilling: Belysningen reguleres i forhold til hønernes adfærd og alders- og udviklingstrin.
- Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionstrin.

- Zoneopdeling: I pakkerum og forrum er opsat lys, som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde.
- Lyset over pakkemaskine følger krav i arbejdsmiljølovgivningen.
- Staldbelysningen er styret separat.

Vandforbrug:*Vask*

Der rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlæg kan tørrengøres med trykluft. Evt. vil gødningsbånd og tværkanal blive vasket med koldt vand og det øvrige inventar tørrengjort. Rengøringen vil blive afsluttet med en desinfektion.

Drikkevand

Den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. Vandniplerne efterses dagligt som en del af god management.

Drikkenipler placeres højt for at lette hønernes vandoptagelse og minimere vandspild. Spildrender anvendes primært ved slagtekyllinger.

Kontrol:

Det er BAT at reducere energiforbrug og vandforbrug ved at gøre følgende:

- Anvende lavenergi-belysning
- Ventilere staldene optimalt
- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus eller batch.
- Udførelse af regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Detektering og reparation af lækager.

OPBEVARING OG HÅNDBLING AF HUSDYRGØDNING

Normen for opbevaring af fast hønsemøg er en mødding. Normen for opbevaring af dybstrøelse er en markstak.

BREF dokumentet beskriver følgende opbevaringssystemer til fjerkrægødning:

- opbevaring i stalden under buranlæggene med udmugning en gang om året.
- opbevaring i åben mødding.

Der er et gødningshus til opbevaring af gødningen produceret i de 2 hønsestalde. Gødningshuset er med tag, væg og fast gulv. Derved reduceres luftstrømmen hen over gødningen og ammoniakfordampningen reduceres. Der er ingen BAT-blade for denne opbevaringsform.

Der tilføres gødning til gødningshuset hver gang, der muges ud i staldene, dvs. tre gange om ugen. Gødningen stakkes, så det komprimeres mest muligt. Gødning fraføres gødningshuset i forbindelse med udbringning.

Det overvejes at flytte en del af gødningen i løbet af vinteren til opbevaring i gylletank på Gl. Skartved 48. Her vil gødningen blive opblandet til flydende husdyrgødning inden udbringning. Hvis denne løsning vælges vil ammoniakemissionen på Drejensvej blive reduceret i forhold til den emission, der er beregnet i ansøgningen.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ved hjælp af årlige mark- og gødningsplaner tilpasses mængden af gødning til den enkelte afgrødes forventede behov. Der tages blandt andet højde for jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Der køres ikke på vandmættet, oversvømmet eller snedækket arealer (generel lovgivning). Til vandløb og søer holdes altid minimum de påkrævede bræmmer/randzoner.

For at opfylde planternes behov for næringsstoffer på den mest økonomiske måde vil ansøger derfor søge den mest optimale udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold for at minimere mængden af fordampet ammoniak mest muligt og udnytte mængden af næringsstoffer mest muligt.

Der anvendes bredspreder til udspreddning af hønsemøget med efterfølgende hurtigst muligt nedharvning. Dette er ifølge BREF den bedste metode til udbringning af fast husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning sker normalt kun på hverdage, men kan dog forekomme i weekender. Der er flere arealer som ligger nærmere end 200 meter til byzone og sommerhusområder – på disse arealer må der ikke udbringes husdyrgødning ud på lørdage samt søn- og helligedage. Der anvendes ikke markstakke bortset fra ved omlastning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG SAMLET VURDERING

Management og kontrolrutiner

Kommunen vurderer, at der ved den løbende overvågning af produktionen samt inddragelse af relevante konsulenter sikres et godt overblik over husdyrbruget og en effektiv ressourceudnyttelse. Det vurderes sammenfattende, at husdyrbrugets management er at betragte som BAT.

Foder

Kommunen vurderer, at BAT er tilgodeset for denne type af bedrift med hensyn til fodring, idet anvisningerne i BREF-dokumentet følges. Der er stillet vilkår til fastholdelse af fodringstilpasninger.

Staldindretning

Projektet overholder samlet set med de valgte virkemidler (3 gange ugentlig udmugning og korrektion af tildelt råprotein og fosfor i foderet) det fastlagte og proportionelle BAT-niveau for ejendommen på 5.895 kg N for denne ejendom (se bilag 4). Ansøgningen overholder således det emissionsniveau, som fremkommer i forhold til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Kommunen vurderer på denne baggrund, at der er anvendt BAT i forhold til staldsystemer og ammoniakemission fra anlæg. Kommunen pålægger ikke ansøger at anvende en bestemt teknik men udelukkende, at der leves op til reduktionskravet, hvilket dog sikres ved at fastholde de valgte teknikker ved vilkår.

Forbrug af vand og energi

Udvidelsen medfører et forøget energi- og vandforbrug. Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

Opbevaring samt udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af generel lovgivning.

Kommunen vurderer, at almindelig driftspraksis reguleret ved husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler opfylder kravet om BAT for denne type bedrift. Kommunen vurderer ligeledes, at der tages de fornødne hensyn til naboer og omgivelser i øvrigt.

Samlet BAT-vurdering

I forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav som beskrevet i husdyrloven, skal husdyrbruget reducere ammoniakfordampningen med 30 % i forhold til referencestaldsystemet. Desuden skal ammoniakemissionen reduceres yderligere som en konsekvens af BAT, som er proportionelt for en fjerkræproduktion af den pågældende størrelse. I projektet er kravet om ammoniakreduktion opfyldt ved valg af hyppig udmugning af husdyrgødningen samt foderkorrektioner. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau for ammoniak ses af bilag 4.

BAT-niveauet for fosfor for den pågældende produktion er overholdt ved brug af foderkorrektioner, som bevirker, at fosforindholdet pr. DE ab lager ligger under den vejledende korrigerede emissionsgrænseværdi. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau for fosfor fremgår af bilag 4.

Ud fra økonomiske og proportionelle betragtninger vurderer kommunen, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg.

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der benyttes en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Daglig føres logbog over produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur og dødelighed opgjort pr. dag. I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften eksempelvis strømsvigt, kølerumssvigt mm.

Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Der føres journal over spredning af husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udspreddning af husdyrgødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at den ovennævnte egenkontrol i kombination med de tilhørende dokumentationskrav og vilkår som udgangspunkt vil være tilstrækkeligt til at føre tilsyn med ejendommens drift og miljøgodkendelsens overholdelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår til egenkontrol og dokumentation:

- 30.** På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af godkendelsens vilkår. Den fremviste dokumentation skal uanset evt. driftsmæssigt fællesskab med andre produktionsanlæg særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere ejendommens overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen.
- 31.** Til dokumentation for, at udbringningen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:
  - De seneste 3 års mark- og gødningsplaner samt sædskifteoversigter, inkl. kvitteringer for overførte og/eller modtagne mængder husdyrgødning (B1).

10 ALTERNATIVE LØSNINGER, OPHØR OG SAMLET VURDERING

10.1 ALTERNATIVE LØSNINGER SAMT 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

0-alternativ

Forsættes med nuværende produktion af buræg, indtil anlægget er udtjent.

Alternativ

Alternativet til at udvide med det ansøgte projekt, vil være at bygge en stald i det åbne land til en økologisk produktion, såfremt det kan passes ind i landskabet. En økologisk produktion vil foruden stalden kræve en hønsegård, der vil komme til at ligge hele vejen rundt om ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at de alternative muligheder er belyst, og at udvidelsen af husdyrbruget sammenholdt med de stillede vilkår er den mest optimale løsning ud fra de belyste alternativer.

Det er Kolding Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen af husdyrbruget ikke påvirker lokalområdet mere end hvad der er almindeligt for en sådan produktion.

Med hensyn til nabogener, er det Kolding Kommunes vurdering, at udvidelsen naturligvis vil påvirke naboerne i nærområdet, specielt med trafik, men det er ikke mere end, hvad der kan forventes med en husdyrproduktion af denne størrelse og produktionsform. Landzonen er landbrugsarbejdsområde, og der må derfor tåles en vis belastning med landbrugsmaskiner.

10.2 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet og blive tilført harmoniareal. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Restindholdet i olietank fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes.

For så vidt bygningerne fortsat måtte have brugsmæssig værdi overgår disse til lagermæssige formål – opbevaring af maskiner eller afgrøder.

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at fornævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfarer og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

10.3 KOMMUNENS SAMLEDE KONKLUSION

Det er Kolding Kommunes vurdering, at virksomhedens drift efter gennemførelse af projektet, under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet, herunder at de landskabelige hensyn, naboer og omgivelserne i øvrigt ikke tilsidesættes.

Kolding
Kommune

Marianne Yde

Marianne Yde
Biolog

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrug
Nytorv 11, 6000 Kolding

11 KLAGE- OG SØGSMÅLSVEJLEDNING OG UNDERRETNING

11.1 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvad kan man klage over? Retlige spørgsmål samt kommunens vilkår og vurderinger.

Hvem kan klage? Ansøger, landsdækkende foreninger og organisationer, som har til formål at beskytte natur og miljø samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald.

Hvem er klageinstans? Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvortil skal klagen sendes? Din klage skal indsendes via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside (www.nmkn.dk). Du kan også finde Klageportalen direkte på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke kommer ind via Klageportalen med mindre der er særlige grunde til det. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen er beskrevet nærmere i www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du. Hvis du tilhører en af de nævnte grupper, og trods vejledning ikke har mulighed for at bruge Klageportalen, kan du aflevere din klage sammen med en begrundet anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen, Nytorv 11, 6000 Kolding. Hvis du er fritaget for at bruge digital post af din kommune, bedes du oplyse dette i din anmodning. Kolding Kommune vil sørge for at sende din anmodning videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som i hvert enkelt tilfælde vurderer, om der foreligger særlige forhold, der gør, at du kan blive fritaget for at bruge Klageportalen. Du får besked fra Natur- og Miljøklagenævnet, om din anmodning kan imødekommes.

Hvem kan hjælpe? På www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du kan du finde en vejledning til, hvordan du anvender Klageportalen. Du har derudover mulighed for at kontakte supportfunktionen på e-mail: nmkn@nmkn.dk eller telefon 7254 1101.

Hvad er klagefristen? Onsdag den **3. juni 2015**. Det vil sige, at klagen senest på den dag skal være tilgængelig for myndigheden i Klageportalen, og klager skal have godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen.

Hvad er lovgrundlaget? Lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Hvad koster det at klage? Du betaler et gebyr på 500 kr. med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen, og du har indbetalt gebyr for klagen.

Søgsmålsfrist: Hvis du vil bringe afgørelsen til prøvelse ved domstolene, skal søgsmålet være anlagt senest 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

11.2 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Miljøgodkendelsen annonceres den 6. maj 2015 i Kolding Ugeavis. Uddrag af udkastet til miljøgodkendelsen er udsendt til de nærmeste naboer samt fremsendt til en række myndigheder og organisationer.

Nedenstående parter har modtaget kopi af udkastet eller miljøteknisk redegørelse til miljøgodkendelse:

Ansøger

- Peter Møller Jensen, Drejensvej 31, 6000 Kolding

Parter med E-post:

- Konsulent: Jens Elvstrøm, Nørreskov Bakke 28, 8600 Silkeborg. E-post: je@shlrk.dk
- Fredericia Kommune, Att.: Nina Karner. E-post: nina.karner@fredericia.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. E-post: post@sportsfiskeren.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe. E-post: syd@sst.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 KBH Ø. E-post: nst@nst.dk

Naboer

Ulrik Duwe Andersen	Drejensvej 25	6000 Kolding
Birthe Duwe Andersen	Drejensvej 25	6000 Kolding
Niels Christian Jensen	Drejensvej 29	6000 Kolding
Marit Guldmann Jensen	Drejensvej 29	6000 Kolding
Theresia Anna Jensen Kochannek	Drejensvej 31	6000 Kolding
Colin Kochannek Jensen	Drejensvej 31	6000 Kolding
ANPARTSSELSKABET ULRIK DUWE ANDERSEN	Drejensvej 25	6000 Kolding

---

12 BILAG

- Bilag 1:** Vilkårskatalog
- Bilag 2:** Grundlag for vilkår og lovgivning
- Bilag 3:** Situationsplan over ejendommen
- Oversigtskort over ejendommens anlæg
  - Afløbsplan (tagvand m.m.)
  - Beredskabsplan (kortmateriale)
- Bilag 4:** Beregning af BAT-niveau
- Bilag 5:** Oversigt over arealer
- Bilag 6:** Transportveje
- Bilag 7:** Grundvand
- Bilag 8:** Beskrivelse af Bilag IV-arter
- Bilag 9:** Udpegningsgrundlag Natura 2000
- Bilag 10:** Udtalelse fra Fredericia Kommune